МАМЛАКАТИМИЗ КПСС XXIII СЪЕЗДИ АРАФАСИДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 50 (3278). | Жума, 11 март 1966 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Калинин районидаги «Тошкент» совхозининг коллективи бу йил давлатга қарийб 11 минг тонна сабзавот ва картошка етказиб бериш мажбуриятини олган. Шу кунларда совхоз далаларида иш қизитиб юборилди. Картошка механизмлар ёрдамида экилаяпти. Пиёз экиш ҳам бошлаб юборилди. Суратда: механизмлар ёрдами билан картошка экиш пайти.

Қ. Розиқов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ОБЛАСТИМИЗ ЭКОНОМИКАСИНИНГ ЯНГИ РАВНАҚИ УЧУН

Тошкент область ва Тошкент шаҳар саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларининг 1966 йил учун

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Совет халқи партия XXII съезди, КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1964 йил) ва ундан кейинги Пленумлари қарорларини амалга ошираборib, Коммунистик партия Программасида чизиб берилган йўлдан собит қадам билан олға бормоқда ва мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишда йилдан-йилга янги-янги ғалабаларни қўлга киритмоқда.

Тошкент область ва Тошкент шаҳар меҳнаткашлари коммунистик жамият қуриш юзасидан бошланган умумхалқ курашига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Область ва республика пойтахти саноат, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда қурилишлари коллективлари ялпи саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш етти йиллик планини муддатидан илгари — 1965 йилнинг октябрида бажардилар. Мамлакатга қўшимча юзларча миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Асосий фондларни ишга тушириш, капитал маблағларни ўзлаштириш ва уй-жой қурилишида ҳам муваффақиятларга эришилди. Етти йилликнинг сўнгги йили — 1965 йил давлат плани асосий кўрсаткичлар бўйича белгиланган муддатдан анча илгари бажарилди.

Мамлакатимиз халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик плани директиваларини қабул қилувчи партия XXIII съезди арафасида турган ҳозирги вақтда областимизда съездолди мусобақаси тобора кенг қулоч ёймоқда. Область меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларига амал қилиб, ўз куч-ғайратларини беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, халқ хўжалигининг барча тармоқларида ишлаб чиқаришни бошқариш, планлаштириш ва моддий рағбатлантиришни такомиллаштириш, материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, совет кишиларининг маънавий эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришга қаратмоқдалар.

Биз, Тошкент области ва Тошкент шаҳри саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари ўз резерв ва имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, 1966 йилда зиммамизга қуйидаги социалистик мажбуриятларни оламиз:

САНОАТ БЎЙИЧА

Меҳнат унумдорлигини муттасил ошириш, ишлаб чиқариш жараёнларини кенг кўламда механизациялаш ва автоматлаштириш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилиш, новаторларнинг илғор тажрибасини оммалаштириш асосида маҳсулот ва буюмларнинг кўпчилик энг муҳим турларини ишлаб чиқариш йиллик планини 1966 йил 25 декабргача бажариш.

Пландагидан ташқари ўнларча миллион сўмлик саноат маҳсулоти, шу жумладан бир неча минг тоннадан пўлат ва прокат тайёрлаш, 150 минг тонна кўмир қазиб чиқариш, 40 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр қуввати ҳосил қилиш, 20 минг тонна минерал ўғитлари, 25 дона трактор, 100 дона трактор прицеплари, 12 дона электрик кўприк кранлари, 100 дона пахта сеялкаси, 450 минг сўмлик кабель маҳсулотлари, 100 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари, 300 минг сўмлик электро техника асбоб-ускуналари, 1300 тоннадан ортиқ пахта ва 350 тонна жут-каноп толаси ишлаб чиқарилади.

Пландагига қўшимча кўплаб халқ истеъмоли товарлари — 67 минг жуфт пойафзал, 300 минг метр тайёр газлама, 100 минг дона устки ва ички трикотаж, 5 минг дона пальто ва костюмлар, 104 минг сўмлик мебель, 200 тонна кондитер маҳсулотлари, 650 тонна нон-булка маҳсулотлари, 3,5 миллион шартли банкага яқин консервалар, 600 центнер ўсимлик мойи ва 660 центнер рўзғор совуни, 1000 центнердан ортиқ гўшт-сут ва колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқарилади.

Меҳнат унумдорлигини ошириш плани 1,5 процент ортиғи билан адо этилади.

Саноат, транспорт ва алоқа корхоналари меҳнаткашлари москвалик ва ленинградликларнинг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб хомашё, материаллар, ёқилғи ва электр қувватини тежаб-тергаб сарфлаш ва иқтисод қилиш учун мусобақани кенг авж олдириб юбордилар.

1966 йилда 5800 тонна қора ва 750 тонна рангли металл, 100 миллион киловатт соатга яқин электр қуввати, 200 минг тонна шартли ёқилғи, 110 тонна пахта толаси, 140 тонна калава, 64 минг квадрат метр турли газламалар, 925 тонна каноп тежаб қолишга қарор қилинди. Бундан ташқари иқтисод қилинган хомашё эвазига 10 та тўқимачилик машинаси, 10 та экскаватор, 250 та газ плитаси, 300 та рўзғор холодильниклари, 140 минг жуфт пойафзал, 5 мингга костюм, 26 мингта трикотаж ва тикув буюмлари ҳамда бошқа кўпгина саноат маҳсулотлари тайёрланади.

Фойдасиз ва ортиқча харажатларни камайтириш, илғор коллективлар тажрибасини кенг ёйиш ва хўжалик ҳисобини жорий қилиш йўли билан товар маҳсулоти таннархини камайтириш юзасидан план топшириғини ортиғи билан бажариш ва бунинг ҳисобига пландагидан ташқари 6 миллион сўмлик фойда олишга қарор қилинди.

Йил давомида йилига 16 миллион сўмлик шартли иқтисодий фойда берадиган ками билан 18 мингта рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар ишлаб чиқаришга жорий қилинади.

Область саноат корхоналарининг коллективлари тайёрланаётган маҳсулот сифатини бундан буён ҳам ошириб борадилар.

1966 йил давомида ПК-10 компрессор станциясининг гарантияли иш муддати 3500 дан 5000 мотосоатгача, Э-352-А экскаваторининг биринчи капитал ремонтгача бўлган иш муддатини 7000 соатдан 8000 соатгача, КРХ-4 культиваторининг эксплуатацияга чидамлилиги коэффициенти 0,92 дан 0,94 ва кўрак терадиган машинаники 0,89 дан 0,91 гача оширилади.

Тошкент кабелчилари броня кабеллари ва қурилма симларининг хизмат муддатини ошириш ва сифатини яхшилаш, аралаш қуйиш ва прокат қилиш методи билан олинган катанкадан тайёрланадиган мис контакт симларининг тажриба партиясини ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар.

Олтинтопган кон-металлургия комбинати металлурглари яроқли анодлар олишни пландаги 95 процент ўрнига 96 процентга етказадилар ва камида 98 процент қатод мисини юқори сортлар билан берадилар. Концентратлардан қўрғошин олиш плани 0,1, рух олиш 0,7 ва мис олиш 0,1 процент ортиғи билан адо этилади.

Аҳолининг яхши сифатли халқ истеъмоли товарларига бўлган эҳтиёжини тўлароқ қондириш мақсадида енгил саноат бирлашмалари ва корхоналари коллективлари — Тошкент тўқимачилик комбинати, «Юлдуз», «Қизил тонг» тикувчилик фирмалари, пайпоқ-трикотаж бирлашмаси, Тошкент, Чирчиқ ва Янгийўлдаги пойафзал фабрикалари коллективлари — кийим ва пойафзал, пайпоқ ва трикотаж буюмлари, яхши пардозланган кўйлакли газламаларнинг 500 дан ортиқ янги замонавий ва қулай моделларини ўзлаштирадилар.

Составида капрон, лавсан ва бошқа химия толалари бўлган газлама ҳамда полотнодан тикувчилик ва трикотаж буюмлари тайёрлашни кўпайтирадилар.

Биринчи сортли кенг истеъмол товарлари — пойафзал, пайпоқ ва трикотаж буюмлари ишлаб чиқариш 1966 йил планидагига қараганда 0,5, тикувчилик буюмлари эса 0,25 процент ортади.

Янгийўл мой-ёғ комбинати коллективи топшириқда белгиланганига қараганда қўшимча 400 центнер ўсимлик мойи ва 660 центнер хўжалик совунини биринчи сортлар билан ишлаб чиқаради.

Область корхоналарида техника прогрессини янада тезлаштириш юзасидан кенг кўламда ишлар амалга оширилади. Саноат ходимлари илмий-тадқиқот, лойиҳалаш ташкилотлари ва конструкторлик бюролари билан ҳамкорликда йил давомида янги машиналарнинг 19 хилини, жумладан қатор ораси 90 сантиметр бўлган 17ХВ маркали пахта териш, Р-260-3 маркали арқоқлаш машиналари, ОТН-8-16 маркали пуркагич ва чанглагич агрегатлар, қатор ораси 90 сантиметр бўлган НЮ-24 маркали культиваторлар, минерал ўғитлар ишлаб чиқаришда фойдаланиладиган 36 минг кубметр ҳаво пурковчи ва босими 1000 миллиметр бўлган агрегат, соатига 50 тонна сульфид ишқорларини мажбурий равишда буғлантирадиган буғлаш қурилмаси ишлаб чиқадилар ва тайёрлашни йўлга қўядилар.

Қатор ораси 60 сантиметрли 14ХВ маркали тўрт қаторли пахта териш, ПЛ-76-6 маркали, йигириш, Р-192-4, Р-260-4 ва РЛ-260 маркали арқоқлаш, ЛКП-100 маркали йигирув-пишитув машиналарининг тажриба партиялари ёки намуналари тайёрланади.

«Чирчиқсельмаш» заводида КРХ-4 маркали культиваторларни тайёрлашни йилига 151 минг донага ва СКО-4 кўрак терадиган машиналарни 4000 тага етказиш имконини берадиган янги қувватлар ишга туширилади. Биринчи кварталда янги термик участка ўзлаштирилади.

Чирчиқ химиклари мочевина, қуруқ муз, янги катализатор ишлаб чиқаришнинг лойиҳа қувватларини муддатидан илгари тўла ўзлаштирадилар, кучсиз азот кислотаси цехида рекуперация турбинасини барвақт фойдаланишга топширадилар, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳисоблаш маркази билан ҳамкорликда метан конверсияси цехи технологиясини ҳисоблашечиш машиналари ёрдамида бошқариш системасини ишлаб чиқадилар.

Ўзбекистон қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида қаттиқ қотишма металларини босим ёрдамида ишлаш стани ишга туширилади, вольфрам концентратларига содани қиздириб ёпиштириш технологияси ўзлаштирилади.

Область саноат корхоналарида 7 та автоматик ва 40 та механизациялашган поток ва конвейер линиялари ишга туширилади, 86 цех, ишлаб чиқариш участкалари ва процесслар комплекс механизациялаштирилади, 500 та юксак унумли янги асбоб-ускуналар ўрнатилади, каттагина иқтисодий фойда берадиган 2000 га яқин йирик ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилади.

ҚУРИЛИШ ВА БИНОКОРЛИК МАТЕРИАЛЛАРИ САНОАТИ БЎЙИЧА

Йиллик қурилиш-монтаж ишлари плани муддатидан илгари — 1966 йилнинг 27 декабригача бажарилади, қўшимча камида 1,2 миллион сўм ўзлаштирилади.

Химия саноати ишлаб чиқариш қувватлари ва объектлари — Чирчиқ электрохимия комбинатида аммиак тайёрловчи янги қувватлар, Тошкент лак-бўёқ заводида темир оксиди пигментлари цехини муддатидан илгари ишга тушириш таъминланади.

Янги корхоналар ва ишлаб чиқариш қувватлари — Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатида қўрғошин-рух саралаш фабрикасининг саралаш цехини белгиланган муддатдагидан икки ой, мис саралаш фабрикасининг объектлар комплекси ва Қалмоққир конининг янги қувватларини муддатидан бир ой, «Ташавтомаш» заводида 500 прицеп ишлаб чиқарувчи янги қувватларни муддатидан 25 кун илгари фойдаланишга топшириш. 4-темир-бетон буюмлари заводининг йилига 30 минг кубометр темир-бетон буюмлари ишлаб чиқарувчи технологик линияси, Оҳангарон керамика комбинатининг йилига 25 минг тонна бойитилган каолин тайёрловчи қувватлари, Янгийўл ғишт заводида йилига 25 миллион дона ғишт ишлаб чиқарувчи тоннель печи муддатидан илгари ишга туширилади.

Янги энергетика қувватлари — Тошкент ГРЭСида 150 минг киловаттли янги блок муддатидан уч ой, Тошкент ТЭЦида соатига 100 мегакалорий буғ берувчи 9-қозон муддатидан икки ой илгари, Оҳангарон ГРЭСида 220 тонна буғ берувчи 14-қозон муддатидан бирой илгари ишга туширилади. Уз қурилиш бўйича капитал маблағлар ўзлаштириш ва қурилиш-монтаж ишлари планини муддатидан илгари бажариш, 6-қурилиш трестининг моддий-техника таъминоти базасини фойдаланишга топшириш, Янгийўлдаги ремонт-механика заводини планда кўзда тутилган 4-квартал ўрнига шу йилнинг учинчи кварталида қуриб битказиш.

Қишлоқ хўжалик объектлари бўйича қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 25 декабргача бажариш. Уртасарой паррандачилик фабрикасининг 30 минг ўринли 2-навбатини бинокорлар кунигача, 10 минг ўринли корпусини 5-декабргача қуриб битказиш, 5960 бошга мўлжалланган молхона ва бузоқхоналар, 1240 бошга мўлжалланган чўчқахоналар, 1400 бошга мўлжалланган қўйхона, 190 минг 50 тонна минерал ўғит, 1500 тонна ғалла, 2800 тонна картошка ва сабзавот сақланадиган омборлар ҳамда фойдали майдони 325 квадрат метр бўлган ремонт-механика устахоналарини муддатидан илгари фойдаланишга топшириш. Колхозчилар учун умумий сатҳи 15578 квадрат метр бўлган 483 та уй, 5312 ўқувчига мўлжалланган 18 та мактаб, 100 ўринли 3 та шифохона, 1050 ўринли 11 та мактабгача ёшдаги болалар муассасалари бинолари қурилишини муддатидан илгари тугаллаш.

Шаҳар ва районларда турар-жойларни фойдаланишга топшириш йиллик планини 28 декабргача бажариш ва қўшимча 14,4 минг квадрат метр сатҳли уйлар қуриш.

Умуман область бўйича мактаб қурилиши йиллик планини 25 декабргача, тўққиз ойлик топшириқни эса август ойида бажариш. Болалар боғча ва яслиларини муддатидан илгари фойдаланишга топшириш.

Меҳнатни илмий асосда ташкил этишни жорий қилиш асосида меҳнат унумдорлигини планда белгиланганига қараганда 0,3 процент ошириш. Асосий бинокорлик машиналаридан фойдаланишни директив нормаларидагига қараганда 1,5 процент ошириш, қурилиш-монтаж ишлари таннархини топшириқда белгиланганига қараганда 0,2 процент арзонлаштириш, камида 4000 ишчига бинокорлик касбларини ўргатиш ва уларнинг малакасини ошириш.

Мис эритиш заводининг мисни кислород ёрдамида эритишга ўтказиш бўйича биринчи навбати объектлари, кислород станциясини, шунингдек Олтинтопган қўрғошин-рух комбинати мис эритиш заводининг сульфат кислотаси ишлаб чиқариши, Оҳангарон цемент-шифер комбинати, Оҳангарон дарёси ўзанини ўзгартириш, Калинин районида гўшт комбинати, Оҳангарон шаҳрининг 45, 46 ва 47-кварталларидаги уйлар қурилишини тармоқ графиги методи асосида олиб бориш.

Тайёр турар-жойлар учун Оҳангарон ва Чирчиқ шаҳарлари қурилиш ташкилотлари билан ҳисоб-китобнинг янги системасига ўтилади.

Қурилиш материаллари саноати ва индустрияси корхоналари йиллик планни 27 декабргача адо этиш ва планга қўшимча равишда 1 миллион 850 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Меҳнат унумдорлиги белгиланган планга нисбатан бир процент ўсади. Маҳсулот таннархи эса 0,2 процентга камаяди. Пландан ташқари 12,5 минг тонна цемент, 0,5 миллион шартли плита шифер, 2,5 миллион дона ғишт, 5 минг кубометр минерал пахта, 5 минг тонна гипс, 50 тонна керамика трубаси, 6000 кубометр керамзит, 30 минг кубометр сараланган қум, 16,5 минг кубометр тош-шағал, 100 тонна пайвандланадиган металл конструкциялари ишлаб чиқарилади.

Бекобод цемент комбинатида цемент тегирмонлари коэффициентини оширишга қаратилган электроакустик регуляторлар ўзлаштирилади. Оҳангарон цемент-шифер комбинатида эса янги «УВ» маркали шифер ишлаб чиқариш технологияси йўлга қўйилади. Тошкентдаги 1-ғишт заводлари бошқармасида ғишт ишлаб чиқариш пайтида чиққан чиқиндилардан девор блоклари тайёрловчи цех ишга туширилади.

Йил давомида йиғма темир-бетон конструкциялари ишлаб чиқариш учун сарфланадиган металл ва цемент кўплаб иқтисод қилинади. Иқтисод қилинган хомашёдан 4,5 минг кубометр йиғма темир-бетон тайёрланади.

Темир-бетон буюмлари заводларида етти хил янги маҳсулот ишлаб чиқариш технологияси ўзлаштирилади. Шу жумладан, 30 метрли, параллель чамбаракли фермалар, диаметри 1500—2000 миллиметр бўлган босимсиз трубалар ва бошқа хил буюмлар тайёрланади.

«Главстройиндустрия» корхоналарида бекорчи харажатларга барҳам бериш ҳисобига 165 минг сўмлик қўшимча фойда олинади.

Ёғочсозлик саноати корхоналари эса йиллик топшириқни 26 декабрда бажариш ва планга қўшимча равишда 372 минг сўмлик буюм ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Шу жумладан, 12 минг квадрат метр дурадгорлик буюмлари, 380 кубометр пол тахтаси, 2300 кубометр ёғоч тайёрланади. Таннарх ишлаб чиқарилаётган ҳар сўмлик маҳсулотга нисбатан 0,3 тийинга арзонлашади.

Бинокорлик материаллари саноати ва қурилиш индустрияси корхоналарида йил давомида жорий этиладиган рационализаторлик ва ихтирочилик таклифларидан камида шартли 1 миллион сўмлик иқтисодий фойда қуриш мўлжалланмоқда.

ОБОДОНЛАШТИРИШ БЎЙИЧА

Капитал қурилиш ва ремонт бўйича белгиланган йиллик план 25 декабргача бажарилади. 1,4 миллион квадрат метр йўл ва тротуарларга асфальт ётқизилади. 1,9 миллион туп дарахт ва буталар ўтқазилади. Кўчатзорлар майдони 103 гектарга кенгайтирилади.

Турар-жой фондини капитал ремонт қилиш йиллик плани 15 декабргача бажарилади. 75 процент турар-жой «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширилади. Ремонт ишлари таннархи пландагидан 0,3 процент арзонлашади.

Шаҳар ва район марказларида 44 километр узунликда водопровод тармоқлари, 25 километр канализация ётқизилади. Қуйибўзсув тозалаш иншооти муддатидан 15 кун илгари фойдаланишга топширилади.

ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА БЎЙИЧА

Тошкент темирйўл бўлинмаси қўшимча 200 минг тонна халқ хўжалик юкларини ортиш мажбуриятини олди. Тепловозларнинг фойдали иш вақти ўтган йилдагига нисбатан уч процент ошади, меҳнат унумдорлиги қўшимча 2,2 процентга кўтарилади. Бу билан юк ташишдан 500 минг сўмлик қўшимча фойда олинади. Пассажирларга хизмат кўрсатиш яхшиланади ва улар эҳтиёжи тўла қондирилади. Тепловозларнинг суткалик ўртача ҳаракат масофаси уч километрга узаяди, уларнинг фойдали иш вақти 1965 йилдагига нисбатан уч процент оширилади.

Тошкент шаҳар юкларни марказлашган усулда ташиш тресги автомобиль хўжаликлари ходимлари 1966 йил юк ташиш топшириғини 27 декабрда, тонна-километр бўйича 25 декабрда бажариш ва планга қўшимча равишда 150 минг тонна юкни жойларга ташиб бериш ҳамда парклардан фойдаланиш коэффициентини 0,68 процентга етказиш мажбуриятини олдилар. Юк ташиш ва таннархни арзонлаштириш ҳисобига планга қўшимча равишда 26 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрилади.

Шаҳар пассажирлар ташиш тресги автомобиль хўжаликлари коллективлари йиллик топшириқни 25 декабрда адо этиш, тўртта янги маршрут очиш, планга қўшимча равишда бир миллион пассажир ташиш мажбуриятини олдилар.

Область автотрести ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари юк обороти йиллик планини 21 декабрда, пассажирлар ташиш топшириғини 29 декабрда, таксиларда юк ташиш планини 22 декабрда, енгил таксилар бўйича эса 27 декабрда бажариш учун кураш бошладилар. Тонна-километр ва пассажир-километр бўйича белгиланган план 10 миллион километр ортиғи билан бажарилади. Автотрест коллективи меҳнат унумдорлигини белгиланган топшириққа нисбатан 1,5 процент ошириш, юк автомобилари паркидан фойдаланиш коэффициентини 0,66, автобусларникини эса 0,74 процентга етказиш учун курашмоқда. Барча хил юкларни ташиш таннархи 0,2 процент арзонлашади. Бундан планга қўшимча равишда 40 минг сўмлик иқтисодий фойда олинади. Янги техника ва прогрессив технологияни жорий этиш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатини кенг қулоч ёйдириш ҳисобига шаҳар ва область меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш даражаси янада яхшиланади.

Тошкент бирлашган авиа бўлинма ходимлари ташиш бўйича барча кўрсаткичларни 27 декабрда бажариш мажбуриятини олдилар. Меҳнат унумдорлиги икки процентга ошади. Самолётларга коммерция юки ортишни кўпайтириш таъминланади ва тушадиган пул бир процент кўпаяди. Ҳар бир турбовинтли ИЛ-18 самолёти учиши икки процентга ошади.

Тошкент шаҳар алоқачилари аҳолига маданий хизмат кўрсатиш савиясини яхшилайдилар. Алоқа воситаларининг сифатли ишлашини таъминлайдилар. Қурилиш-монтаж ишлари ва фойда плани топшириқларини 27 декабрда бажарадилар. КПСС XXIII съезди очиладиган кунгача 10 минг номерли 3-АТС станцияси фойдаланишга топширилади. 6000 номерли 8-АТС 1 июнгача, 6000 номерли 7-АТС эса октябрь ойи ичида ишга туширилади. Меҳнат унумдорлиги шу давр ичида бир процент ўсади. Москва ва бошқа алоқа каналларидан фойдаланиш коэффициенти 8 процент ошади. Ишлар таннархини арзонлаштириш ҳисобига 173 минг сўмлик қўшимча фойда олинади.

Областимиз шаҳар ва район алоқачилари линия иншоотларини капитал ва жорий ремонт қилиш бўйича 1966 йил планини 25 декабрда бажаришга аҳд қилдилар. 17 колхоз ва совхоз телефонлаштирилади. «Дамачи», «Кўкорол» совхозлари ва Бўка районидаги Ленин номли колхоз радиолаштирилади. Алоқа тармоқларининг мунтазам ишлаши таъминланади ва аҳолига маданий хизмат кўрсатиш даражаси яхшиланади.

Биз ушбу мажбуриятларни қабул қилатуриб, Минск ва Иваново областлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларини янги бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани давом эттириш ва шу йўл билан мамлакатимизда коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшишга чақирамиз.

Социалистик мажбурият Тошкент области ва Тошкент шаҳри саноат корхоналари, транспорт, алоқа ва қурилиш ташкилотлари ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари йиғилишларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

КУН ТАРТИБИДА—МАМЛАКАТ ПАХТАЧИЛИГИ МАСАЛАЛАРИ

10 мартда Тошкентда 1966 йилда мамлакатда пахта етиштириш ва тайёрлаш масалалари юзасидан Республикалараро кенгаш очилди. Кенгашда СССР қишлоқ хўжалик министрлиги техника экинлари Бош бошқармаси бошлиғи Р. Н. Стоцкий етти йиллик сўнгги йили планини бажариш якунлари ва янги беш йилликнинг биринчи йилида пахта етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Узбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев, Тожикистон ССР қишлоқ хўжалик министри А. Н. Мақсумов, Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри Д. Бўриев, Қирғизистон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Умуралиев, Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. В. Халилов, Қозоғистон ССР Чимкент область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи А. Кожамсугиров ўртоқлар хўжаликларда кўкламги экишга тайёргарликнинг бориши ва 1966 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлайдиган чоралар ҳақида ахборот бердилар.

Кенгаш қатнашчилари ғўзаларни ўсиш даврида суғориш учун ирригация — коллектор шохобчаларини, гидротехника узелларини, сув омборларини ва бутун сув хўжалиги комплексини тайёрлашнинг боришини, шунингдек мамлакатнинг суғориладиган пахтачилик зонасидаги сув камчил районларида ерларни сув билан таъминлашни ошириш чораларини турмушга тадбиқ этиш масаласини муҳокама қилдилар. Узбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари С. И. Меришенский, Тожикистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари С. З. Мирошниченко, Туркманистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари А. Н. Ниёзов, Озарбайжон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари З. А. Багиров, Қирғизистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Н. П. Идахин ўртоқлар ана шу масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Кенгаш ишида Узбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов қатнашмоқда.

Кенгаш ўз ишини давом эттирмоқда. (УзТАГ).

ИЛҒОРЛАРГА—ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ВА ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИДА

Тошкент области ва Тошкент шаҳри саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб 1965 йилнинг тўртинчи кварталида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда дурустгина муваффақиятларга эришдилар. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича квартал топшириғи 105 процент бажарилди. Давлатга планга қўшимча равишда ўнлаб миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Меҳнат унумдорлигини ошириш, тайёрланаётган маҳсулот таннархини камайтириш, капитал маблағ сарфлаш ва қурилиш-монтаж ишлари плани ҳам ортиғи билан бажарилди.

1965 йил тўртинчи кварталида область саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари коллективлари ўртасидаги ўзаро социалистик мусобақа якунларини кўриб чиққан область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари совети Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари совети Кўчма Қизил Байроғини Тошкент шаҳрига (шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ С. Р. Расулов, шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ Х. А. Асомов) беришга қарор қилдилар. Шаҳарда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш квартал плани 105,1 процент, меҳнат унумдорлигини ошириш плани 105,6 процент, капитал маблағларни ўзлаштириш 111 процент ва қурилиш-монтаж ишлари топшириғи 104,5 процент адо этилди.

Байроқ Орджоникидзе районидан олиб берилади.

Бекобод ва Янгийўл районлари саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотларининг 1965 йил тўртинчи кварталида яхши ишлаганликлари таъкидланди.

Шунинг билан бирга область партия комитети, область ижроия комитети ва область касаба союзлари совети кўпгина корхона, ташкилотлар, жумладан Орджоникидзе, Оққўрғон ва Ўрта Чирчиқ районларидаги корхона ва ташкилотлар ишида катта камчиликлар ҳам содир бўлганлигини қайд қилдилар.

Шаҳар ва район партия комитетлари, шаҳар ва район ижроия комитетлари, партия ва касаба союз ташкилотларига айрим корхона ва ташкилотларда планларнинг бажарилмаслиги сабабларини аниқлаш, қолоқликни тугатиш ва белгиланган давлат планини бажаришни таъминлашда уларга ёрдам бериш вазифаси юкланди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун коллективлар ўртасида социалистик мусобақани тағин ҳам кенг қулоч ёйдирайлик.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

ДЎРМОН ЛОЧИНИ

Суратда: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ А. Матқобулов.

Ҳурматли ёзувчимиз Абдулла Қаҳҳор бундан ўн йилча бурун бу одам ҳақида ёзган очеркига ана шундай сарлавҳа қўйган эди. Сарлавҳа танлашда уста санъаткор қаршисида ўзимизни нина қанот ҳис қилганлигимиз, ўша одам, яъни Дўрмон лочини, ҳозирда ҳам парвоз этишда бундан ўн йил бурунгидек чапдаст бўлиб келаётганлиги важидан яна ўша сарлавҳани такрорлашни лозим топдик.

Шундай қилиб, Дўрмон лочинининг бугунги ҳаёти ҳақида гап юритамиз.

...Шаҳардан чиққан енгил автомашиналар олдинма-кейин тизилишиб кунчиқар томонга оқиб бормоқдалар. Шаҳар чегараси аллақачон ортда қолган бўлса ҳам, лекин бу атрофнинг кўриниши шаҳардагидан қолишмайдиган даражада сериморат, иморат бўлганда ҳам кўркамлиги, ҳашаматлилиги шаҳар тусида. Одамларининг кийинишини айтмайсизми... Машиналарда кетаётган хорижий қаламкашлар буларни кўриб, ўзаро ҳар хил мулоҳаза юритишади...

Шаҳардан чиқиб, салкам йигирма километр йўл босилгач, қишлоқ марказига етиб келинган бўлса ҳам ҳамон туриш-тузилиши пойтахт кўчаларининг баайни ўзи эди. Турли-туман фотоаппарат, кино ва телекамера, блокнотлар билан қуролланган, атрофни олазарак кузатаётган мухбирларга баланд бўйли, қотмадан келган, хушмўйлов кишини таништиришди:

— Колхоз раиси Абдужамил Матқобулов шу ўртоқ бўладилар.

Фотоаппаратлар чиқ-чиқи, кинокамералар вижиллаши, блокнотлар шитир-шитири авжига чиқди. Саволлар дўлдек ёғилабошлади:

— Колхозчилар ишдан кейин қаерда дам олишади?

— Қишлоқда ҳаммом борми?

— Қишлоғингизда олий маълумотлилар неча киши?

— Колхозчи касал бўлса қаерда даволанади...

Саволлар кетма-кет қалаштириб ташланаётгани сабабидан раис ҳаммасига битта қилиб:

— Ўн оғиз гапдан, бир марта кўрган яхши. Марҳамат, колхозимиз бир неча қишлоқдан иборат, кўриб чиққанларинг маъқул, — деб жавоб берди.

Меҳмонлар худди шуни кутиб туришган экан, машиналарига югуриб қолишди.

— Мана бу мактаб-интернатимиз, — деди раис икки қаватли бино ҳовлисида меҳмонларнинг ғовур-ғувури тингач.

— Шундай бинони колхознинг ўзи қурганми ёки давлат қуриб берганми?

Раис мийиғида кулиб қўйди ва давом этди:

— Хўжалигимизнинг бундан каттароқ қурилиш қуришга ҳам кучи етади. Ҳали кўрсатаман...

Чет эллик меҳмонлар кенг ва ёруғ ўқиш хоналарини, болалар учун спорт залларини, каравотларига қордек оппоқ чойшаб тўшалган ётоқхоналарни кўриб ҳайратда қолишди.

Бу ердан чиқиб йўлда кетаётганда раис ҳазиллашиб:

— Ҳаммомга тушасизларми, — деди болохонадор иморатга ишора қилиб, биринчи қавати ҳаммом, тепаси меҳмонхона...

Боя шу ҳақда савол берган одамдан нидо чиқмади.

Машиналар ўнгга бурилди. Сутчилик фермаси олдига бориб тўхтади. Меҳмонлардан бири раисдан сўради:

— Сутнинг ҳаммасига колхоз хўжайинми, ёки?

— Биз сутни давлатга сотамиз.

— Фойда оласизларми?

— Бизда чорвачилик пахтачиликдан кейин сердаромад тармоқ, — жавоб беради раис.

— Қишлоқдаги мактаблар, катта завод цехларидек узун ва кенг қилиб қурилган пиллахона, ҳар турли моллар билан савдо қилувчи магазинлар, туғруқхона, тўқсондан ортиқ трактор, саксондан ортиқ автомашина сақланадиган гараж, ҳаммаёқ кўздан кечирилди. Пиллахонадан қайтаётганда синчков мухбирлардан бири қишлоқ ичига кириб келган темир йўлни кўрсатиб сўради:

— Бу ҳам колхозникими?

— Ҳа, кимники бўларди. Биз бу темир йўл тармоғидан Иттифоқимиз шаҳарларига ҳар турли маҳсулот жўнатамиз, у ёқдан бизнинг номимизга юборилган қурилиш материаллари тўппа-тўғри колхозимизга келиб туширилаверади.

Меҳмонлар колхоз қишлоқларини кўздан кечиргач маданият саройига келишди. Ўйин-кулги бошланди. Саҳнада профессионал артистлар сингари томоша кўрсатилганини кўриб, мухбирлардан бири:

— Булар шаҳардаги театрдан келишганми? — ғалати оҳангда сўради.

— Ўзимизнинг ҳаваскорларимиз. Улар Москвада, Съездлар саройида ҳам концерт кўрсатишган...

Савол берувчи анграйиб қолди....

Меҳмонлар колхоз боғидаги бир йўла уч юз киши сиғадиган, ўртасида фонтан биллур сув отиб турадиган, устунсиз тўрт бурчак катта меҳмонхонага таклиф этилдилар. Меҳмондорчилик айни қизиганда мухбирлардан бири жойидан туриб келиб раисга яқинлашди ва ҳозиргина палакдан узиб келинган бодринг, помидорларга ишора қилди.

— Булар бозордан сотиб келтирилганми?

— Нега бозордан сотиб келтириларкан, ўзимизнинг теплицаларда етиштирилган. Ҳар йили қишда ўн-ўнбеш тонналаб бодринг, помидор сотамиз...

Савол берувчи «аха» деди-да, бўшашган ҳолда жойига бориб ўтирди.

Сўз навбати раисга келганда у меҳмонларга мурожаат қилиб бундай деди:

— Совет деҳқони етиштирган ҳосили учун рўзғорига у йилдан бу йилгача етадиган даромад олиш билан бирга қишлоқда қандай иш қилмоқчи бўлса, шунга ҳам етиб ортадиган маблағ орттира олади. Бизнинг колхоз 1965 йилда давлатга 6500 тонна пахта, 1200 тонна сут, 94 тонна гўшт, 2941 тонна сабзавот, 728 тонна узум ва мева, 578 тонна қовун-тарвуз, юз минг дона тухум, беш тонна жун ва бошқа жуда кўп маҳсулот сотди...

— Бундай ютуқларга қандай эришилган?

Раис аввал савол берувчига, кейин ўтирган бошқа одамларга бир қараб олгач, давом этди:

— Биз бу катта ютуққа бирлигимиз мустаҳкамлиги, коллектив бўлиб ишлаётганимиз туфайли эришмоқдамиз. Халқимизда бирлашган ўзар, бирлашмаган тўзар деган гап бор. Бирлик — ҳар қандай нарсадан ҳам кучли!

Биз Дўрмон лочинининг бир кунлик иш фаолиятини — Ҳиндистон ва Покистон давлат раҳбарларининг кенгашини матбуотда ва радиода ёритиш учун келган икки юзга яқин журналистнинг «Қизил Ўзбекистон» колхозига борганлари кунидаги иши ҳақида гап юритдик. Абдужамил Матқобулов айтмоқчи коллектив хўжаликнинг афзаллиги, қишлоқдаги барча ака-ука, опа-сингил, ота-бола бўлиб меҳнат қилаётгани сабабли Дўрмон ер юзининг қайси мамлакатидан келган бўлса ҳам кўрганда қойил қоладиган, фахрланса арзийдиган қишлоққа айланганки, у ўша хорижий кишиларни ҳайратда қолдирмоқда.

Шу ютуқларни, шу муваффақиятларни қўлга киритишда Дўрмон лочини Абдужамил Матқобуловнинг озми-кўпми ҳиссаси бор бўлгани сабабли, у жонажон партиямизнинг XXIII съездига делегат қилиб сайланди.

С. МАҲКАМОВ,
Дўрмон қишлоғи, «Қизил Ўзбекистон» колхози.

ОНА МАДҲИ

«Ҳамиша ғолиб ҳаётнинг битмас-туганмас бойлиги бўлган онани шарафлайлик!» Улуғ рус ёзувчиси М. Горькийнинг ана шу қайноқ сўзлари бу кечада салобат билан янгради. Она мадҳига бағишлаб ўтказилган кечага жуда кўп онахонлар тўпланишди.

Халқаро хотин-қизлр куни — 8 Март муносабати билан Тошкентдаги 39-мактабда бўлиб ўтган кечага ўқувчилар катта тайёргарлик кўришган эди. Ўқувчилар ижросида оналар мадҳини улугловчи декламациялар, шеър ва қўшиқлар янгради.

Мактаб рубобчилар ансамбли томонидан берилган катта концерт ҳам ҳаммага манзур бўлди.

С. ИБРОҲИМОВА.

АЖОЙИБ ФИЛЬМ

«Осиё устида бўрон» фильмини 200 мингдан зиёд пойтахтлик келиб кўрди. «Ўзбекфильм» киностудияси ишлаган бу ажойиб картина ҳақида улар фақат яхши фикрлар айтишди. Кинотеатрлардаги таклиф ва истаклар дафтарини кўздан кечирган киши фильм ҳақида томошабинлар ёзиб қолдирган илиқ сўзларни қувониб ўқийди.

«Осиё устида бўрон» фильми Ленин мукофотига тавсия этилиши муносабати билан Москва шаҳар кинопрокати картинани иккинчи дафъа яна экранларга чиқарди. Томошабинлар фильм режиссёри, СССР халқ артисти Комил Ёрматов билан Ялангтўш образини яратган СССР халқ артисти Шукур Бурхонов маҳоратига юксак баҳо беришмоқда.

Л. АПАРНИКОВ.

БЕШ ОҒАЙНИ БОТИРЛАР

Бошига оқ дўппи, устига зарбоф тўн кийган тоғларда саёҳат қилганмисиз? Оҳулар сув ичган булоқдан, тошдан тошга сакраб, оқаётган ўйноқи дарёдан сув ичганмисиз? О, дўстим, бунинг ўзгача гашти бор.

Агар сиз гуллар анжуманини кўришни истасангиз, сайроқи қушлар қўшиқларига хумор бўлсангиз Новгарзон водийсига ташриф буюринг. Бу ернинг баҳори ҳам, ёзи ҳам, кузи ҳам дилингизга роҳат бахш этувчи гуллар билан, хонанда қушлар навоси билан кутиб олади сизни.

Аммо тоғ бошини лаҳзада ўраб олиб, ҳар томонга олов пуркайдиган момақалдироқ чақмоқларидан, гўё элакдан ўтказишга эриниб челаклаб қуядиган қора булут ёмғиридан сира қўрқманг, бир дамда ўтиб кетади. Ёмғирдан сўнг дарё суви ўйин кўрсатади. Қирғоқдан оша сапчийди, сандиқдай келадиган тошларни думалатиб тўлғанади, пишқиради. Сув ичидан тошларнинг қасир-қусири эшитилади, ундан чиққан чақмоқ ташқарига отилади. Дарё шовқини, тўлқини бошингизни айлантириб юборади. Лекин ундан ҳам чўчиманг. Кўп ўтмай дарё ҳам ўз жаҳлидан қайтади, ҳукмингизга бош эгиб, тиз чўкади.

Бир вақтлар ўша манзаранинг шоҳиди бўлганим учун ўша беш оғайни ботирларнинг ҳаёти билан таништиришга жазм этдим сизларни. Зероки беш оғайни Раҳмоновлар бир издан боришиб шахтёрлик касбини мукаммал эгалламоқда, коллектив ҳурматига, қолаверса эл-юрт ҳурматига сазовор бўлишмоқда.

Оҳангарон дарёсининг бир ирмоғи бўлган Новгарзон сойининг ўнг қирғоғига Турк қишлоғи жойлашган. Ўша қишлоқда собиқ колхозчи Раҳмон ака Ҳатамов оиласи яшайди. Унинг ўғиллари Абдулазиз, Жўра, Абдусамат, Аҳад ва Маматалилар Новгарзон сойидай жўшқин, тоғ гулидай тоза қалб эгалари бўлиб етишдилар. Раҳмон ака катта ўғиллари 10-синфни битирадиган йиллари ҳам, ўқишни битириб етуклик аттестатини қўлларига олишганда ҳам фақат бир сўзни такрорларди: «Кўзларинг очилиб, оқ-қорани ажратадиган бўлиб қолдинглар, энди мундоқ, ўзларингга лойиқ касб танласаларинг бўлади», — дерди у. Аммо ҳаргал ҳам ўз уйининг тагидан чиққан «қора олтин» конини, унинг азамат кишиларини, гўё афсонавий эртакдай ваҳимали қилиб гапириб қўярди. Бунинг билан у, ўғилларига тўғридан-тўғри буюрмаса ҳам, уларнинг қалбига нашъали меҳнат завқидан учқун ташлаб қўярди.

Ўша ўгит сабабли бўлдими, ёки ёшликдан буён разрездаги қайноқ ҳаёт, уердаги афсонавий ботирларнинг меҳнат романтикаси ундадими, ҳар ҳолда Раҳмон аканинг катта ўғли Абдулазиз бир куни кўмирга ботиб, қопқора бўлиб келди. Ҳовли супуриб юрган Хония опа ўғлини кўриб ҳайрон қолди ва кулгиси қистаб гап қотди:

— Нима бало бўлди сенга. Кап-катта бўлганингда олабўжи ўйнашмоқчимисан менинг билан?

Абдулазиз онасининг гапига кулганда тишлари садафдай оқариб кетди.

— Бор, болам, ювиниб ол!

— Мен шундай касб танладим. Эртадан бошлаб балким бундан ҳам қора бўлиб келарман.

Хония опа сукутга чўмиб жим қолди. Ким билади дейсиз, орзуга айб йўқ деганларидек, ўғлининг «попка кўтариб» юрадиган ишга киришини орзу қилганми, ҳар ҳолда юрагининг бир ери илимай турарди. Бу гаплардан хабардор бўлиб турган Раҳмон ака ичкаридан чиқди-ю, ўғлига яқин келиб жилмайди:

— Ишинг хайрли бўлсин, ўғлим, табриклайман!

— Раҳмат. — Абдулазиз шундай дедида, онасига жилмайиб қўйиб, ювингани сойга тушиб кетди. Хония опа ҳамон лол турарди. Раҳмон ака гап қотди:

— Ўғлингнинг диди ёмон эмас онаси, полвонни ўрганармиш. Ўзи айтмасаям ўртоқларидан эшитдим.

— Полвон деганингиз ҳам ишми?

— Йўқ, машина. Катталиги уйингдай бор. Қулоғини бурасанг чўмичини кўмирга ботириб, вагонга юклайверади. Уни ишлатиш учун тилини билиш керак. Ўғлинг ўшани ўрганаман деб жазм қилибди.

Хония опа, «қаёқдан билай» дегандай мийиғида кулди. Раҳмон ака курашда ғолиб чиққан кишидай ғоз юриб кўчага чиқиб кетди.

Эртасига Хония опа ўғлим келса совуқ сувда ювинмасин деб сув иситиб турганди. Абдулазиз уйдан қандай тоза кийиниб чиқиб кетган бўлса, шундай кириб келди. Хония опани ваҳима босди У, «кечаги гапим қаттиқ тегиб, ишдан айнибди, отасига нима дейман» деган хаёлга борди. Кейин секин сўради.

— Ишингга бормабсанми?

— Бордим. Кеча шунчаки, ишга кирганлигимни билдириш учун ювинмай келгандим. Бугун ювиниб келдим. Ишхонамизда ҳаммом бор. Сменадан чиққанлар ўша ҳаммомда ювинишиб, сўнг уйларига қайтадилар.

— Унчалик бўлса тузук. Кеча отанг ҳам полвонингни мақтаб оғзининг суви қуриди. Иложини қилса-ю, ўзи юргизиб юборса уни!

— Мақтагани оқ йўл тилагани, онажон. Полвонни ҳавас қилган бўлса уни ака-ука ўзимиз гуруллатамиз.

Худди шундай бўлди. Абдулазиздан сўнг икки ой ўтар-ўтмас Жўра ҳам кўмир разрезига ишга жўнади. Буларга Раҳмон аканинг учинчи ўғли Аҳад ҳам эргашди. Раҳмон ака ўғилларининг ўзларига лойиқ касб танлаб, ҳаётдан ўринларини топганлигидан ҳурсанд бўлиб юрса ҳам, бир кун дастурхон устида қаттиқ мулоҳаза кўтарилиб қолди. «Ҳўш, оддий ишчи бўлиб қолаберамизми, ёки техника илмини ўрганамизми?» деган савол ўртада кўндаланг бўлиб турарди.

Маслаҳат билан Аҳад Тошкент политехника институтининг тоғ металлургия факультетига ўқишга жойлашди. Унинг ўрнини укаси Абдусамат эгаллади. Аҳад ҳам аввало акаларидай ишни темир йўлдан бошлаб, эксеватор машинистининг ёрдамчисига қадар кўтарилган эди. Абдусамат ҳам худди шу йўлдан бошлади ишни.

1965 йилнинг июнь ойида Аҳаднинг ҳаётида, умуман Раҳмоновлар оиласида қувончли воқеа рўй берди. Аҳад Раҳмонов инженер деган диплом билан жонажон ишхонасига қайтиб келди. Кўмир разрези раҳбарлари уни очиқ чеҳра билан қарши олишиб, бешинчи участкага механик қилиб тайинлашди. Ҳозир участкадаги барча экскаваторларнинг, йўл кўтаргичларнинг, сув насослари, передвижниклар, борингки, барча машина ва механизмларнинг ҳаётмамоти Аҳаднинг қўлида. Ҳатто машҳур экскаваторчи Хўжа Алиқулов ҳам «қани Аҳаджон, «полвон»нинг томирини бир кўриб қўйинг» дейдиган бўлиб қолди. Буни эшитган Раҳмон ака кўкрагини ғоз кериб юрибди. Табиий, отанинг шунчалик ғурурланишига ҳаққи бор.

Биз кўмир разрезига келдик. Шу вақт сменадан бўшаган Аҳад билан Маматали Раҳмоновлар разрездан чиқиб келишди. Навбатдаги сменага тушиш учун келган Абдусамат билан Жўра Раҳмоновлар ҳам наряд хонада туришарди. Мен беихтиёр тоққа кўз ташладим. Тоғ чўққисини қор босса ҳам, этагини бахмал кўрпа-ёпиб турарди. Раҳмон отанинг ўзига ўхшаган мана шу новча, қотмадан келган, феруза кўз йигитлар бир вақтлар болалигини шу тоғлар қўйнида ўтказгани учун ҳам тоғ ҳавосини севса ажаб эмас. Энди улар бир корхонанинг суянчиқлари, беш оғайни ботирлар бўлиб қолишган. Партқомнинг гапини эслаб «оқ йўл сизларга, беш оғайни ботирлар!» дегим келди.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Тошкентдаги компрессор заводининг ишчи ва хизматчилари партиямизнинг XXIII съездини муносиб совғалар билан кутиб олиш иштиёқида меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Суратда: заводнинг илғор ишчиси Собир Раҳматуллаевни кўриб турибсиз. У кунлик смена топшириғини 120-130 процентга етказиб адо этмоқда.

А. Тўраев фотоси.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

«НОМИ ЧИРОЙЛИК, ЛЕКИН...»

«Областимизнинг қайси бурчагига борманг, гуваладан қурилган уйлар ўрнида катта ва обод колхоз қишлоқлари, совхоз посёлкалари бунёдга келаётганини, текис ва равон кўчалар очилаётганини кўрасиз. Бу партия ва ҳукуматимизнинг қишлоқларни обод қилиш ҳақида тинмай қилаётган ғамхўрлигининг самарасидир. Кейинги йилларда колхозимиз қишлоғининг ҳам ҳуснига-ҳуси қўшилди.

Лекин, нима сабабдандир колхознинг биз яшаётган «Қизил Ўзбекистон» участкаси эътибордан четда қолиб келмоқда. Ана шу номи чиройлик участкада 20 хўжалик истиқомат қилади. Айниқса қиш, баҳор ойларида кўчаларимизнинг лойи тиззага урса, ёзда чангдан кўз очиб бўлмайди. Колхозимиз икки йилдан бери пахта тайёрлаш давлат планини ортиғи билан бажариб келмоқда. Албатта, шунга яраша даромади ҳам ошди. Лекин, колхоз раҳбарлари айниқса «Қизил Ўзбекистон» участкасида колхозчилар учун янги уй-жой ва маиший бинолар қуришга нимагадир яхши эътибор бермай келишаяпти».

Редакция Бекобод район Дзержинский номли колхознинг «Қизил Ўзбекистон» участкасида яшовчи бир группа аҳолиси номидан келган ана шу мазмундаги хатни текшириш учун колхоз правлениесига юборган эди. Яқинда колхоз правлениеси раиси И. Ортиқов ва партия ташкилоти секретари Қ. Эгамназаров ўртоқлардан қуйидаги мазмунда жавоб олинди:

«Колхозимиз бир неча йилдан буён пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш планини бажаролмай келганлиги сабабли хўжалик даромади анча пасайиб кетди. Эътироф этиш керак, даромад яхши бўлмагач, қишлоғимизда уй-жой ва жамоат бинолари қуриш учун имкон ҳам бўлмади.

Ҳозир икки йил бўлдики, колхозимиз пахта тайёрлаш планини ортиғи билан адо этиб келмоқда. Ҳосилдорлик ошган сари биз экономикамизни ҳам тиклаб олаяпмиз. Шу сабабли 1966 йилда Ўриксор маҳалласи ва «Қизил Ўзбекистон» участкасидаги эски уйлар ўрнида янги замонавий уй-жой биноларини қуришни олдимизга биринчи мақсад қилиб қўйдик».

ИСТИҚБОЛ УФҚЛАРИ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда, халқнинг моддий-маданий турмуш шароитини яхшилаш мақсадида янги-янги тадбирларни амалга оширмоқда, — дейди Тошкент пиллакашлик фабрикасининг бош инженери ўртоқ Н. Нормуҳамедов. — СССР халқ хўжалигини 1966—1970 йилларда юксалтириш бўйича белгиланган план директивалари лойиҳаси худди шундан далолат бераяпти. Бу йиллар давомида Ватанимиз куч-қудрати янада ортади, етакчи тармоқ — саноат тез суръатлар билан юксалади.

Шу туфайли ҳам фабрикамиз коллективи СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасини зўр қизиқиш ва хурсандчилик билан кутиб олди. Барча цех, участка ва бригадаларда порлоқ истиқболимизнинг янги уфқларини белгилаган бу ҳужжатлар муҳокама қилинабошланди. Уларда енгил саноат корхоналари зиммасига ҳам катта ва масъулиятли вазифалар юклатилган. Ипакчиларимиз ана шу вазифанинг бажарилишига озми-кўпми ҳисса қўшиш учун ҳиммат камарини янада маҳкамроқ боғлаб, янги марраларни белгилашаяпти.

Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларимиз партиямиз XXIII съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига актив иштирок этмоқдалар. Барча бу улуғ санага ўз шахсий совғаси билан келиш иштиёқида тиним билмай меҳнат қилмоқда. Зиммага олинган мажбуриятни шараф билан бажариш учун резерв ва имкониятлар ишга солинмоқда. Бу ўзининг ижобий натижаларини бермоқда.

Янги бешйилликни яхши бошладик. Январь ойи топшириғи анча ортиғи билан адо этилди. Планни 102,1 процент қилиб бажардик. Қўшимча 880 килограмм ипак бердик. Агар бу ипакнинг ҳар бир килограмми 12 сўмдан туриши ҳисобга олинса, ишимиз якуни анча баракали бўлганлиги кўринади. Ўртоқ Йўлдошева бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси, ўртоқ Раҳматуллаев ёрдамчи мастер бўлиб ишлаётган смена коллективи ютуқларимизга салмоқли ҳисса қўшдилар. Улар тез ва соз ишлашда ҳаммага ўрнак бўлишмоқда.

Коллективимиз маҳсулот сифатини муттасил оширмоқда. Бунинг учун қатор тадбирлар кўрилди. Натижада биринчи сорт билан тайёрланаётган ипак миқдори ялпи маҳсулотнинг 64,5 процентини ташкил этди. Норма бўйича у 50 процентни ташкил этиши керак эди.

Корхонамизда москвалик ва ленинградликларнинг хомашё, материалларни тежаш юзасидан бошлаган ташаббуслари тобора кенг ёйилмоқда. Ҳозир коллективимизнинг ҳамма аъзоси бу хайрли ишда актив иштирок этаётир. Бир ой давомида 26 тонна шартли ёқилғи, 8 минг киловатт-соат электр қуввати тежаб қолинди. Дурустгина маблағ иқтисод қилинди.

ДИРЕКТИВАЛАР ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

Барча совет кишилари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам яратувчилик ҳужжати бўлган КПСС XXIII съезди Директиваларини лойиҳасини зўр мамнуният билан қабул қилиб олдилар. Ҳозир цех ва корхоналарда, колхоз ва совхозларда Директивалар лойиҳаси омманинг кенг муҳокамасидан ўтаяпти. Келтирилган рақамлар мағзи чақилмоқда, навбатдаги вазифалар белгиланмоқда. Яқинда бўлиб ўтган Ленин район партия комитетининг пленуми ҳам Директивалар лойиҳасининг муҳокамасига бағишланди.

Докладчи-район партия комитетининг биринчи секретари **В. В. Окунский** район меҳнаткашлари эришаётган ютуқлар устида батафсил тўхталиб ўтди. Район корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа ташкилотлари ўтган етти йилликни муваффақиятли якунлади. Етти йил давомида планга қўшимча равишда 41 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди. Эндиликда барча куч КПСС XXIII съезди шарафига бошланган социалистик мусобақани тағин ҳам кенг қулоч ёйдириб, янги йилнинг дастлабки квартал топшириғини барвақт якунлашга қаратилган.

— Янги беш йиллик корхонамиз учун порлоқ истиқболлар очиб беради, — дейди музокараларда сўзга чиққан каноп фабрикаси партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Абдураҳимов**. — Ҳозир барча участкаларда Директивалар лойиҳаси жиддий муҳокамадан ўтмоқда. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирмоқдалар. Беш йилликда йигирув агрегатлари остнасткаси яхшиланиши, цехлар ўз мамлакатимизда тайёрланаётган агрегатлар билан кўпроқ бойиши керак.

3-автокомбинат директори ўртоқ **Файлев** янгича планлаштириш ва моддий манфаатдорлик устида тўхталди.

— Илгарилари юқори ташкилотлар томонидан план 30 хил кўрсаткичда белгиланар эди. Энди биз фақат уч хил кўрсаткични бажаришга бутун эътиборимизни қаратмоқдамиз, — дейди у, — шофёрлар ўртасида моддий манфаатдорликнинг оширилганлиги яхши самара бермоқда.

Электротехника заводи директори ўртоқ **Фетисов** корхона истиқболи, янги ўзлаштириладиган маҳсулотлар хусусида гапирди.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

ЖОНЛИ ВА ҚИЗИҚАРЛИ

Янги беш йиллик план Директиваларини умумхалқ муҳокамасидан ўтказиш ишига «Билим» жамияти область ташкилоти ҳам ўз ҳиссасини қўшмоқда. Ҳозир областнинг 79 халқ университети ва 232 оммабоп лекторийда қизғин иш олиб борилмоқда.

«Билим» жамияти ташкилоти область партия комитети билан биргаликда жойларда ўтказиладиган тадбирларнинг тематик планлари ва Директива ҳужжатларига оид актуал шиорлар ишлаб чиқди. Жамиятнинг 400 бошланғич ташкилотидаги 4000 дан ортиқ пропагандист ана шу план асосида ишлаяпти. Чирчиқ, Янгийўл шаҳарларида, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон районларида ва бошқа жойларда Директива лойиҳалари кенг пропаганда қилинмоқда.

Жамият пропаганданинг оммавий ва таъсирчан, лекцияларнинг эса пухта, сермазмун бўлишига алоҳида аҳамият бермоқда.

Бу жиҳатдан яқинда Калинин районида КПСС XXIII съезди Директиваларига бағишлаб ўтказилган «Лекторлар куни» ва Орджоникидзе районида ўтказилган «Съезд Директивалари оммага» деб аталган тематик кечалар диққатга сазовордир. Жамиятнинг ижтимоий-сиёсий ва халқаро секциялари томонидан уюштирилган бу кечада шаҳардаги таниқли олимлар ва фан мутахассислари қатнашди. Олимлардан Ш. Камолов, Х. Ғофуров, М. Кутпиков, С. Тўлаганов, Ж. Болтабоев ва М. Камолов ўртоқлар кечада янги беш йилликнинг мамлакат иқтисодий тараққиётидаги ролини атрофлича тушунтириб бердилар.

Янгийўл районидаги қишлоқ хўжалик фанлари халқ университетининг ректори, техника фанлари кандидати М. Аҳмаджонов, Оққўрғон районидаги «Билим» жамияти ташкилотининг масъул секретари М. Райимқулов, район лекторлари Х. Ғофуров, А. Хўжақулов, Юқори Чирчиқ районида лекторлардан Н. Мирзақулов ва У. Қурбонов ўртоқлар Директива лойиҳаси ўрганилаётган ҳозирги кунларда аҳоли ўртасида жонли ва қизиқарли лекциялар ўқиб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Март ойи ичида эса Бекобод ва Оҳангарон шаҳарларида съезд Директиваларига бағишланиб назарий-ишлаб чиқариш конференциялари ўтказилади.

Ж. МЎМИНОВ,
«Билим» жамияти область ташкилотининг референти.

МУЗЕЙДА ЯНГИ БЎЛИМ

Ҳамза номидаги республика илмий-атеизм уйи аҳоли ўртасида табиий-илмий билимларни кенг пропаганда қилувчи маданият ўчоғига айланган. Космосни забт этиш йўлида амалга оширилган ишлар ҳақида кишиларда ёрқинроқ тасаввур ҳосил қилиш мақсадида илмий-атеизм уйида «Космосни ўзлаштириш» деган янги бўлим очилди.

Янги бўлим экспозицияси экспонатларга жуда бой. Космосни тадқиқ этиш билан боғлиқ схемалар, диаграммалар, фотосурат ва жадваллар билан танишиш мумкин. Булардан ташқари бўлим экспозициясида Ернинг сунъий йўлдошларини яратишга доир кўргазмали схема ва фотосуратларга ҳам катта ўрин берилган.

Атеизм уйи экспонатлари яқин келгусида тағин ҳам кўпаяди. Бунинг учун қатор амалий тадбирлар кўриб қўйилди. Маданият даргоҳи ёнига тушаётган қўшимча бино қуриб битказилгач, бу ерга келаётган томошабинлар учун анча қулайликлар яратилади. Турли плакат ва расмлар галереясини намойиш қилувчи катта фойе ишга тушади. Лекция зали очилади. Бу ерда лекциялардан сўнг атеистик темаларга бағишланган фильмлар намойиш қилинади.

Янгийўл районидаги Карл-Маркс номли колхоз деҳқонлари чигит экиш мавсумига ҳар тарафлама пухта тайёргарлик кўрмоқдалар. Универсаллар, сеялкалар сифатли ремонтдан чиқарилиб, шай қилиб қўйилган. Суратда: (чапдан) моҳир механизаторлар Файзулла Абдуллаев, Неъмат Расулев ва Тошпўлат Бўриев ўртоқлар ўз агрегатларини сўнгги бор кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Балоғатга етган ҳар бир йигит-қиз болалик ва ёшлик йилларини эслар экан, ўсиб-улғайиши йўлида таъсир кўрсатган, оғир вазиятларни енгишда қимматли маслаҳатлари билан ёрдамга келган меҳрибон кишиларни бир умр хотирлайди. Улар билан умрбод фахрланади. Айниқса, мўътабар ўқитувчи ва меҳрибон ота билан она боланинг ўсиб-улғайишида катта роль ўйнайди.

Болани тарбиялаб, вояга етказиш, қариганда унинг роҳатини кўриш, фаровон ҳаёт кечириш нақадар гаштли! Меҳнат роҳатини татиётган бахтиёр совет оиласидан бунга жуда кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Қаҳрамон она Инобат Каримовани ким танимайди дейсиз? У чиндан ҳам бахтиёр оналардан биридир. Катта қизи Раъно ва Гулсара дорихонада ишлайди. Лола, Флора, Муҳаббатлар — шифокор, врач. Клара савдо техникумида дарс беради, қолган уч қиз ва бир ўғли мактабда ўқишади.

— Оила, — дейди Инобат опа, — боланинг қорнини тўқ, устини бут қиладиган жойгина эмас, балки чинакам тарбия ўчоғидир. Қуш уясида кўрганини қилади. Шунинг учун ота-она ўзи яхши хулқли бўлиши лозим.

Қаҳрамон оналардан Турсуной Мажидова ва унинг умр йўлдоши Солижон ака ҳам ўн фарзандни тарбиялаб вояга етказдилар. Уларнинг беш ўғил-қизи олий маълумотли. Катта ўғли Эркинжон мактаб директори, қизи Раънохон болалар боғчасининг мудираси, яна бир қизи ўқитувчи. Кичик ёшдаги болалари эса мактабда ўқийдилар.

Бу оила фарзандларининг ҳаммаси ҳам ота-оналари каби камтар, хушмуомала, каттакичикка ҳурмат билан қарайди. Улар қунт билан ўқиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Барча қийинчиликларни ўз матонатлари билан енгишга интиладилар. Бу оилаларнинг ҳар бир фарзанди ҳалол меҳнат қилишга одатланган.

Хўш, бу фазилатларнинг камол топишига, ёшларнинг яхши ўқишига ва тўғри тарбияланишига асосий сабаб нима?

Маълумки, мактаб ҳар бир ўқувчи олдига маълум талабларни қўяди. Жумладан, уй машғулотларини ҳалоллик билан бажаришларини, мактабда, кўчада ва оилада ўзларини яхши тутиб, маданиятли бўлишларини талаб қилади. Бу оилалар ана шу муҳим талабларни қўллаб-қувватлаганлар ва уларни тўла-тўкис амалга оширишда мактабга яқиндан ёрдам бериб келганлар.

Ота эса болаларни она ёки бувисининг тарбиясига топшириб қўйиб, ўзини фақат турмуш учун керакли маблағ топувчи киши деб билмади. Балки, оила аъзоларининг ҳаммаси биргаликда, бир-бирларига мос келадиган йўналишда тарбия ишини ўз қўлларига олганлар.

Демак, ёшларимизнинг яхши ўқиши ва тарбияланишлари учун тарбиячининг фақат юқори маълумотли бўлиши шарт эмас. У, оддий бир хизматчи бўлса ҳам, унда инсоний хис, ота-оналик туйғуси, меҳр-шафқатли ва ғамхўр бўлиши, ана шу болалари туфайли келажакда оила бахтининг равноқ топишини сеза олиши керак.

Ёшлар тарбияси оддийгина иш эмас, балки у сабот билан олиб борилиши лозим бўлган жиддий ишдир. Бу иш тарбиячилардан, аввало, ўз устларида қунт билан ишлашни ва тарбиявий таъсирни ҳамма вақт талабчанлик билан олиб боришни талаб қилади.

Баъзи ота-оналар болаларига нисбатан жуда қўпол муомалада бўладилар. Боланинг биронта ножўя қилмиши учун уни калтаклайдилар. Боланинг ҳар қандай ташаббусини бўғадилар. Натижада, бола ўзига яқин бўлган ота-онадан ҳам безади. Уларни алдашга, дўқпўписа, калтакдан қўрқиб, ўз камчилигини яширишга одатланиб қолади. У келгусида қўрқоқ, ёлғончи ва мунофиқ бўлиб чиқади.

Ҳали ҳам ўз болаларини бемаъни эркалатиш билан, уларни турмушга қовушмайдиган, меҳнатга кўникмайдиган, қийинчиликларни енгишнинг уддасидан чиқа олмайдиган қилиб тарбиялаётган ота-оналар ҳам учраб туради. Бундай оилада тарбияланган болалар ота-она сўзига кирмайдиган, уларга нисбатан ўзини худбин тутадиган бўлиб қоладилар. Улар кўпинча қўрс, дангаса, жамоат ишларидан ўзларини четга тортувчи маданиятсиз бўлиб ўсадилар.

Ота-она ҳақиқий ҳолни ҳеч вақт мактабдан яширмаслиги керак. Ҳақиқатни яширишга уринилдими, тарбиянинг издан чиқишига йўл очилади.

Совет ёшларида энг ажойиб инсоний фазилатларнинг камол топиши учун барча имкониятлардан, тўлиқ фойдаланишимиз, бу борада тарбия ва педагогик маҳоратимизни ҳар томонлама оширишимиз керак.

М. РАҲИМОВ,
педагог.

СИРДАРЁ БЎЙЛАРИ ШОЛИГА КОН БЎЛАДИ

Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги» совхозининг директори ўрток А. И. ТЭН ҳикоя қилади

Совхоз коллективи шу кунларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаларини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Директива лойиҳаларида дон етиштиришни кўпайтириш, Сирдарё, Амударё қирғоқларида шоликорликни ривожлантириш масаласи алоҳида таъкидланган. Бу жуда тўғри ва етилган масаладир. Икки азим дарёнинг қирғоқларида минг-минглаб гектар фойдаланилмай ётган қўриқ, тўқайзор, ботқоқ ерлар бор. Буларни тезроқ ўзлаштириш ва шоликорликка айлантиришни партиямиз энг муҳим вазифалардан бири деб қўйди.

Совхозимиз Сирдарё қирғоқларида шоли етиштираётган энг ёш хўжалик ҳисобланади. Унинг ташкил этилганига энди икки йил бўлди. Коллективимиз шу вақт ичида анчагина ишларни амалга оширди. Дастлабки йилнинг ўзида қўриқ, қамишзор ерлардан 1000 гектарини ўзлаштириб шоли экдик. Дастлабки қийинчиликлар мардонавор енгилди. Оқибатда ҳар гектар ердан баракали хирмон кўтарилди. Давлатга шоли топшириш юзасидан берилган план бир ярим баравардан зиёдроқ қилиб бажарилди. 1000 ўрнига 1600 тонна шоли топширдик. Ҳар гектар ердан олинган ҳосил пландаги 24 ўрнига 30 центнерни ташкил этди.

Етти йилликнинг сўнгги йили ҳам чакки бўлмади, ғалаба билан якунланди. 2400 ўрнига салкам 3000 тонна шоли топширдик. Аввал биз уруғликни давлатдан олардик. Энди ўзимизда мустаҳкам уруғлик фонди яратдик.

Уй-жой ва маданий-маиший бинолар қурилиши соҳасида ҳам анчагина ишлар қилинди. 80 та учтўрт хоналик турар-жой бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди. Далада ишловчи деҳқонларнинг сони 20 процентга кўпайди. Бу, албатта, дастлабки ютуқларимиздир.

Шоликорларимиз беш йиллик планини муваффақиятли бажариш учун шу кунларда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Ишни жадал суръатлар билан олиб бормоқдамиз. Беш йиллик охиригача 5 минг гектар ер ўзлаштирилиб экин майдонига айлантирилади. Бу ишни бажаришда «Узглавводстрой»нинг мутахассислари бизга яқиндан ёрдам беришади. Ҳозир қурилиш-монтаж ишлари тезлаштирилмоқда. Скрепер, экскаватор, бульдозер, грейдер ва бошқа 50 га яқин машина ишлаб турибди.

Коллективимиз шу йилнинг ўзида давлатга 2800 тонна, келгуси йилда 2900 тонна, 1968 йилда 3 минг тонна, 1969 йилда 4900 тонна шоли етиштириб беради. Улуғвор беш йилликнинг сўнгги йилида эса, 6400 тонна шоли етиштириб, шундан 5100 тоннасини давлатга топширамиз. Кўриб турибсизки, совхозимиз Сирдарё бўйларида йирик шоликорлик хўжаликларидан бири бўлиб қолади.

Шолипояларимизнинг ҳаммаси дарё сатҳидан анча баланд. Сувни «ПГ-35» насослари ёрдамида олаётирмиз. Ҳозир бундай насослардан 150 таси бизнинг хизматимизда. Лекин бу ўсиб бораётган талабимизни қондирмайди. Шуни ҳисобга олиб бундан кейин кучлироқ насослар қуриш ниятидамиз. Шулардан 4 таси яқин вақтда ўрнатиб бўлинади. Бу эса ўтган йилларга нисбатан сув чиқаришни қарийб беш мартага кўпайтиради.

Ўтган йили 16 та шоликорлик бригадаси ишлади. Уларнинг ҳаммаси ҳам давлат планларини муваффақиятли адо этдилар. Александр Маркович Чжен бригадасининг аъзолари 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил етиштириб, топшириқни 160 процент бажарди. Николай Васильевич Цой бошлиқ бригада, Қошмон Холиқулов бошқарувчи бўлган бўлимларда ҳам ана шундай юксак кўрсаткичларга эришилди. Шунинг учун ҳам совхозимиз коллективи хўжалик йилини фойда олиш билан якунлади. 250 минг сўм қўшимча даромад қилдик.

Биз ҳозирча кам меҳнат сарфлаб, арзон маҳсулот етиштирмоқдамиз, деб айта оламиз. Хўжалик янги бўлганлиги сабабли ҳали ҳар турли харажатлар кўп. Ишлаб чиқариш планимизга мувофиқ бир килограмм шоли етиштиришга 28 тийин сарфланиши керак. Амалда ҳам шундан ошмаяпти. Илғор бригада, бўлимларда эса бирмунча олға томон силжиш бор. Бир килограмм шоли етиштириш учун 26-27 тийин атрофида маблағ сарфланмоқда. Пешқадамлар тажрибасини кенг оммалаштириб, хўжалик ҳисобида ишлайдиган бригада, бўлимлар сафини кенгайтирамиз. Минерал ўғитлардан, техникадан самарали фойдаланиш йўли билан арзон маҳсулот етиштирамиз.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми шоликорларга ҳақ тўлашнинг янги тартибини белгилаб берди. Пленум қарорларига мувофиқ шоликорларнинг иш ҳақи аввалгига нисбатан анча оширилди. Планни бажарган бўлим, бригадаларга қўшимча равишда 10 процент, топшириқни ошириб бажарганларга эса топширилган маҳсулотнинг 50 проценти миқдорида қўшимча пул берилмоқда. Агар шоликорликда қилинадиган ишларнинг ҳаммаси олти ойга тўғри келади деб ҳисобласак, у вақтда ҳар бир ишчининг ўртача ойлик маоши 180 сўмни ташкил этади.

Совхозда қурилиш ишларини тезлаштиришга жиддий эътибор бермоқдамиз. Қисқа вақт ичида бир қанча қурилиш объектлари, ер текислаш ишлари амалга оширилиши керак. Партия ва ҳукуматимиз бунинг учун 18 миллион сўм пул ажратган. Бу рақамдан ҳам кўриниб турибдики, совхозимиз яқин келажакда энг йирик шоликор хўжаликлардан бири бўлиб қолади. Ҳозир бизда йилига 4—5 миллион сўм ҳажмида қурилиш ишларини бажариш мумкин. Лекин биз доимо шунча пул билан таъминланмаяпмиз. Берилаётган маблағ 2 миллион сўмдан ошмаяпти. Буни нормал ҳол деб бўлмайди. Агар юқори ташкилотлар масалага ана шундай тарзда қарашни давом эттирсалар у вақтда қурилиш ишлари 3—4 йилга эмас, 6—7 йилгача чўзилиб кетади. Бунга йўл қўймаслигимиз керак.

Шоли деҳқончилигимизнинг энг сердаромад соҳаларидан бири. Шундай экан, совхоз қурилишига сарфланган маблағ бекорга кетмайди. Аксинча, харажатларнинг ҳаммаси узоғи билан беш йил ичида қопланади.

Очиғини айтиш зарур, ҳали ҳам шоликорлик хўжаликлари тўла механизациялаштирилмаган. Мавжуд техника анча эскириб қолди. Талабга жавоб бермайди. Шулардан бири шоли ўриш комбайнидир. Бизнингча, уни такомиллаштириб иш қувватини ошириш лозим. Бизда 30 та комбайн бор. Лекин иш унуми паст. Сал ҳаво нам бўлиши билан ёмон ишлайди. Бу эса, ўрим-йиғимни қисқа вақтда тугаллаш ишига путур етказмоқда.

Сортларга ажратувчи «ОВП-20», «ОС-4,5» машиналари ҳақида ҳам юқоридаги фикрни айтмоқчиман. Булар қониқарсиз ишлаётир. Шу туфайли шоли бир мартанинг ўзида эмас, уч-тўрт марта машинага солингандагина курмакдан тоза бўлади. Оқибатда ортиқча харажатлар кўпайиб кетаяпти.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, республика қишлоқ хўжалик министрлиги, «Узсельхозтехника» бирлашмасининг базаларидаги айрим ходимлари маҳаллий шароитни яхши билмайдилар. Шу сабабдан, бизнинг шароитда ишлатилмайдиган машиналардан кўпроқ юбормоқда. Қисқа вақт ичида 16 минг сўмлик ана шундай машиналарни олдик. Биз бу ҳақда кўп кенгаш ва йиғилишларда гапирдик. Аммо ҳали натижасини кўрганимиз йўқ.

Биз далаларимизда олимлар, селекционерларнинг кўпроқ бўлишини истаймиз. Ахир, улар билан яқиндан алоқа боғламасдан туриб ҳосилдорликни ошириш қийин. Уларнинг қимматли маслаҳатларига ва амалий ёрдамларига муҳтожмиз. Краснодардаги ва Бектемирдаги шоликорлик илмий-текшириш институти ва станциясининг ходимлари бизни унутмасликлари керак. Улар бизнинг тупроқ ва сув шароитимизда шолидан қандай қилиб мўл ҳосил етиштириш мумкинлиги ҳақида тавсияномалар бериб турганларида эди, жуда яхши бўларди.

Ҳозир бизда «Узрос-7-13» навли шоли экилмоқда. Бу уруғликнинг пояси шамолга анча чидамсиз экан. Ваҳоланки бу ерда тез-тез кучли шамол бўлиб туради. Айниқса шоли ўриш пайтидаги шамолнинг зарари катта. Шоли поясини ерга ётқизиб қўймоқда. Натижада шолини комбайнлар ёрдамида ўриб олишда катта қийинчиликлар туғилмоқда. Шунинг учун селекционерларимиз шамолга чидам берадиган уруғлик навлари яратиш устида жиддий иш олиб бормоқлари лозим.

Химикларнинг ёрдамига ҳам муҳтожмиз. Улар гербицидларни янада кўпайтиришлари, курмак ва бошқа бегона ўтларни қириб ташлайдиган химиявий дориворлар ишлаб чиқарсалар жуда соз бўларди. Бу эса, деҳқонларимизнинг қанчадан-қанча меҳнатини енгиллаштирар, шоли сифатини яхшиларди.

Биз қишлоқ меҳнаткашлари съезд Директивалари лойиҳасини якдиллик билан маъқуллаймиз. Шу билан бирга деҳқончиликдаги мавжуд камчиликларни тезроқ бартараф этамиз. Бутун резервларни ишга солиб, беш йилликнинг дастлабки йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун астойдил ҳаракат қиламиз.

БЕЛОРУССИЯ АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ ОЛДИДАН

Максим ТАНК,
Белорус шоири.

ГУЛХАН ЁНИДА

Булутлардан тўн кийган қоя —
Бургут учган тоғлардан мамнун,
Мард йўлчилар қилар ҳикоя —
Катта гулхан ёнида кун-тун:
Қайси бир вақт, Карпатда Ленин
Йўлин бўгган чоғи ёмғир, қор,
У исиниб, олмоқ учун тин
Меҳмон бўлди Гуралга илк бор,
Гураль эли қилиб ифтихор —
Уша кеча, ховотир тунда
Қўйишмади давонга зинҳор,
Қолинг дея бу кеча бунда.
Поронецга шошди у бироқ,
Кутмоқчидай дўстларин гўё,
Она Ватан қуёшин кўрмоқ
Истар эди қоядан у ё.
Бошлаб кетди уни тадбиркор
Моҳир Гураль тоғ-дара оша,
Хавф-хатардан ўтказиш ҳушёр,
Қорли чўққи, шаршара оша...
На булутлар, на шамол, на қор,
На жанговар йилларда бўрон.
Ленин изин тошлардан зинҳор
Ювolmади, сақланар ҳамон.
Улар гўё ердаги юлдуз —
Давонлардан, баланд тоғлардан,
Гуралларга кечаю-кундуз
Кўринади чаман боғлардан,
Бу изларни қоялардан ҳеч
Ювмасин деб қорлар, булутлар,
Эҳтиёткор сақлар эрта-кеч
Уз қаноти билан бургутлар.

1951 йил.

Мавлон ИКРОМОВ таржимаси.

Эди ОГНЕЦВЕТ.

КЎРИШГУНЧА

Самосваллар шошиб,
Сурди далага қишни.
Қиш-чи, фиғони тошиб
Қорайди, куйди-пишди.
Табиатга ҳукмрон
Бўлмоқ эди истаги.
Ер бағрини музга кон
Қилмоқ эди истаги.
Аммо у қилганин аҳд
Шоферлар кўрмас ўйлаб.
Машиналар тонгдан тахт
Юришар дала бўйлаб.
Ҳамма ёнга, атрофга
Уюлиб кетганди қор.
Дош беролмай офтобга
Қишмомо — куйлаб оқар.
Узоқ дала бўйида
Ётмоқни истайди қиш.
Бепоён кўк қўйнида
Бўлди у булут оқиш.
Қўяр кўзни очирмай,
Ҳам шошириб, шоширмай
Обиҳаёт у ёмғур
Кўришгунча, хўп, хайр!

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА
таржимаси

БОҒБОНЛАР ҒАЙРАТИ

Шу кунларда «Дамачи» боғдорчилик-узумчилик совхозида иш ҳар қачонгидан ҳам қизғин. Соҳибкорлар мева дарахтларини парвариш қилишга киришдилар. Совхознинг қайси бўлимига борманг, миришкор соҳибкорларнинг тер тўкиб меҳнат қилаётганлигини кўриб қувонасиз. Ишчилар токларни очиб, ишкомларга тарашяпти, олма дарахтларига шакл беришяпти.

Ишни пухта ташкил қилишда биринчи бўлимдаги 2, 3, 4-бригадаларнинг аъзолари ғайрат кўрсатишяпти.

Б. САФАРОВ,
Калинин райони.

ГАЗЕТА РЕДАКТОРЛАРИ СЕМИНАРИ

КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш учун курашда қуйи матбуот ходимлари олдида қандай вазифалар турибди? Кўптиражли газеталар халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик плани Директивалари лойиҳасини муҳокама қилишни қандай йўлга қўйганлар? Область саноат корхоналари ва қурилишларида чиқадиган кўптиражли газеталар редакторлари семинарида ана шу масалалар муҳокама қилинди.

«Экономика и жизнь» журналининг бўлим мудири И. Устименко газеталарни обзор қилди. У КПСС XXIII съездига тайёргарлик масалаларини ёритишни янада яхшилаш хусусида маслаҳатлар берди.

Кўптиражли газетада иқтисодий мақолалар ҳақида «Правда Востока» газетаси саноат бўлимининг мудири Я. Нудельман гапирди. Кўптиражли газеталарда китобларни пропаганда қилиш ҳақида Ўзбекистон китоб бирлашмаси савдо бошқармасининг бошлиғи М. И. Штромберг сўзлади.

Семинар область партия комитети ва республика журналистлар союзи Тошкент бўлими томонидан ташкил қилинди.

* * *

Саноат корхоналари ва қурилишларда чиқадиган деворий газеталар редакторларининг бир кунлик семинарини Чилонзор район партия комитети ўтказди. Семинарда «Правда Востока» газетасининг ходими М. Гребенюк ва СССР журналистлар союзининг аъзоси О. Апухтин ўртоқлар қимматли маслаҳатлар бердилар.

ПРОПАГАНДИСТЛАР ЎҚИМОҚДА

Яқинда «Ленин йўли» колхозининг клубида Урта Чирчиқ районидаги бошланғич сиёсий мактаб пропагандистларининг семинари бўлиб ўтди. Семинар қатнашчилари «Билим» жамияти аъзоларидан Д. А. Абушаев ва Л. Л. Яхнис ўртоқларнинг «Ҳозирги халқаро аҳвол» ҳамда «Дунё харитаси олдида» деган темалардаги лекцияларини тинглашди.

Сўнгра район партия комитети агитация ва пропаганда бўлими мудирининг ўринбосари А. Қосимов партия ташкилотлари ҳузуридаги сиёсий маориф тўгаракларида машғулотларнинг қандай ўтаётганлиги ҳақида сўзлаб берди. У «Партия XXII съезди» ва Ленин номли колхозларда 2-«Оҳангарон» совхози ва бошқа хўжаликларда сиёсий маориф тўгараклари машғулотлари юксак савияда ўтаётганлигини мисоллар билан айтиб берди.

Семинарда пропагандистлардан Вен-Ямин Нам, А. Қаландаров, Х. Шарипов ўртоқлар ўз иш тажрибалари ҳақида сўзладилар.

Семинар ишида колхоз, совхоз, завод ва цех, мактаб ҳамда муассаса партия ташкилотларининг секретарлари қатнашдилар.

Ж. ХОЛМАТОВ.

ЧУДНАЯ — УСТОЗИМ

Қарийб ўн йилдан бери совхоз фермасида сут соғувчи бўлиб ишлаяпман. Ойлар, йиллар ўтаборган сари касбинга бўлган муҳаббатинг ҳам, тажрибанг ҳам ортаборар экан. Боқимимдаги сигирларни қандай парвариш қилиш, ем-хашакнинг қайси туридан мўлроқ бериш, кўпроқ сут соғиб олиш учун қайси йўл билан сигирларни ийдириш... Ҳаммаси беш қўлдай аён бўлиб қолар экан.

Мана, ўтган йилнинг натижаларини мисолга олиб кўрайлик. Менга 22 бош соғин сигир биркитиб берилган эди. Озиқлантириш рационига ҳар доим амал қилдим. Молхонани озода сақлаш, вақти-вақти билан сигирларни очиқ майдонга ҳайдаб қўйиш қоидаларига амал қилиб бордим.

Уша йили менга ҳар бир сигирдан 1200 литрдан сут соғиш плани берилган эди. Бу план ортиғи билан бажарилди. 1400 литрдан сут олишга эришдим. Бундай қараганда бу — у қадар юқори кўрсаткич эмас. Аслида эса, жайдари сигирлардан шундай сут соғиб олиш катта гап.

Уз боқимимдаги сигирлардан бузоқ олишда ҳам масъулиятни тўла ҳис қиламан. Зоотехник, ветврач билан фикр олишиб, маслаҳатлашиб тураман. Утган йили 22 бош сигирдан мўлжалдаги 20 ўрнига 25 бош бузоқ олишга муваффақ бўлдим.

Яқинда совхозимиз фермаси аъзолари билан биргаликда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг Директивалари лойиҳасини ўқиб, муҳокама қилдик. Бу лойиҳа биз чорвадорлар учун ҳам бундан буён янада кўпроқ сут, ёғ, гўшт етиштиришимиз ва унинг таннархини арзонлаштиришимиз учун кенг истиқбол йўлларини очиб беради.

Маҳаллий шароитда материалларни энг кам сарфлаган ҳолда маълум майдон бирлигидан энг кўп ем-хашак олиш имконини берадиган озуқабоп экинлар етиштиришни кўпайтириш, табиий ўтлоқларнинг унумдорлигини бутун чоралар билан ошириш, тўла қимматли аралаш емлар ва оқсил витаминли қўшимчалар ишлаб чиқаришни камида икки баравар кўпайтириш; 1970 йилда қишлоқ хўжалигига 800—900 минг тонна озуқабоп ачитқи етказиб бериш; 2—2,5 миллион тонна ҳажмида пичан уни ишлаб чиқариш Директива лойиҳаларида алоҳида кўрсатиб ўтилган. Биз чорвадорлар манфаатини кўзлаган ана шундай олижаноб фикрлар бизни янги меҳнат зафарларига илҳомлантириб юборди.

Чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш, кам маблағ сарфлаб арзон гўшт, ёғ, сут етиштириш даставвал фермаларни комплекс механизациялаштиришни тўғри ташкил этишга боғлиқ. Партия ва ҳукуматимиз ҳам худди ана шундай ҳаётий вазифани олдимизга қўймоқда.

Илгариги йилларда бизда сут соғиб олиш ҳам, озуқа тайёрлаш, молларни суғориш ҳам асосан қўл кучи билан бажарилар эди. Эндиликда совхозимиз дирекцияси ва бошланғич партия ташкилоти ҳам, бизнинг ўзимиз ҳам бу ишларни механизация гарданига юклаш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Ем-хашак майдалайдиган машиналар ишламоқда. Суғориш автоматлаштирилмоқда. Сут соғиб олишда «карусель» ва «тандем» усулига кўчмоқдамиз. Ҳозир 170 сигир шу усулда соғилаяпти.

Утган йилнинг ёзида мен Орджоникидзе районидаги «Красный водопад» экспериментал базасида бўлиб, машҳур сут соғувчи Анастасия Чудная билан суҳбатлашдим. Бир неча кун давомида унинг иш тажрибаларини ўргандим. Анастасия менга механизация ёрдамида сут соғиб олишнинг афзаллик томонлари, бу усул маҳсулот таннархини арзонлаштиришнинг энг тўғри йўли эканлигини батафсил сўзлаб берди.

Ҳозир «карусель» усулида 40 бош сигир соғаяпман. Ҳар бир сигирдан 1600 литрдан сут олиш учун ҳаракат қилаяпман. Шуни ҳам айтиш керакки, совхозимизда соғин-сигирлар зотини яхшилаш чоралари кўрилаяпти. Агар бизда ҳам ана шу мақсадга эришилса, Калинин, Орджоникидзе районларидаги илғор хўжаликлар сингари ҳар бош сигирдан 2—2,5 минг литрдан сут соғиб олишни таъминлаймиз.

Мен Узбекистон Компартияси XVII съездига делегат бўлиб қатнашиш шарафига муяссар бўлдим. Бу съездда янги беш йилликнинг истиқбол режалари ишлаб чиқилди. Халқ хўжалигимизнинг бундан буён янада равнақ топиши йўлида астойдил кураш олиб бориш шиори ўртага ташланди. Мен ҳам ана шу улкан курашга миллионларнинг бири бўлиб, ўз ҳиссамни қўшиш учун астойдил меҳнат қилавераман.

Жумаой ЙУЛДОШЕВА,
1-«Оҳангарон» совхози сут соғувчиси.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг химия институтида қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган химиявий ўғитлар ишлаб чиқариш юзасидан илмий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Институтнинг химия ўғитлари лабораториясининг старший илмий ходими Р. Осичкина билан младший илмий ходим С. Тўхтаев ўртоқлар калий тузлари анализлари устида кузатиш ишлари олиб бормоқдалар. Суратда: улар лабораторияда, иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

ШИНГИЛ САТРЛАР

● Муқимий номидаги музикали ва комедия театрининг бир группа артистлари Оққўрғон район марказида катта программада концерт қўйиб беришди. Республикада хизмат кўрсатган артистлардан Ф. Раҳматова, С. Пўлатов, хушовоз хонандалардан А. Мирзаева, Т. Бадинов, Т. Мамедова, Г. Ёқубова ва бошқалар ўз санъатлари билан томошабинларни хушнуд этишди.

М. КАНЗАФАРОВ.

● Куни кеча пойтахтда яна бир трамвай маршрути ишга туширилди. Илгари Октябрь революцияси номли клубдан Тошкент медицина институтига бир неча транспортда борилар эди. Энди бу маршрутда 13-трамвай қатнамоқда.

А. СОЛИҲОВ.

● 3-«Далварзин» совхозида янги газета киоскаси очилди. Бекободдаги Стретени, Калинин районидаги Чуқурсой поселкасида ва Чирчиқ шаҳрида ҳам янги очилган киоскаларда савдо қилина бошланди.

Шунингдек, областимизда газета сотадиган автоматлар сони ҳам ортиб боряпти. Янгийўл ва Чирчиқда ана шундай автоматлардан еттитаси ишлаб турибди. Яқин кунларда Олмалиқда ҳам тўртта газета сотадиган автомат ўрнатилади.

Л. БЕКШЕНЕВ.

„КОЛХОЗДАН ГАПИРАМИЗ“...

— Колхоз радиоузелидан гапирамиз. Ҳозир бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт эшиттирамиз.

Калинин районидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» колхози радиоузелининг эшиттиришлари ҳақиқатан ҳам диққатга сазовордир.

Лекцияларни район «Билим» жамиятининг аъзоси ўрток Т. Расулев ўқийди. Унинг «Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашда мактаб ва ота-онанинг роли», «Алишер Навоий буюк мутаффаккир шоир» деган темаларда ўқиган лекциялари кўпчиликка манзур бўлди.

Колхознинг Куйбишев участкасидаги қизил чойхона ҳам колхозчиларнинг ҳақиқий дам оладиган жойига айлантирилган. Чойхонада тез-тез турли маросимларга бағишланган кечалар ўтказилади. Ана шундай кечалардан бирида ядро-физикаси илмий-текшириш институтининг бош илмий ходими Солиев «Атом халқ хизматида», Врач Икромов «Юқумли касалликлар ва уларнинг олдини олиш», географ С. Умаров «Планетамиздаги давлатлар» деган темаларда лекция ўқидилар.

М. МУҲАМЕДОВ.

«ВЕНЕРА-2» ВА «ВЕНЕРА-3» ПЛАНЕТАЛАРАРО АВТОМАТИК СТАНЦИЯЛАРИНИНГ ПАРВОЗИ ТЎҒРИСИДА

Ерга яқин турувчи планеталар қадим замонлардан буён олимларнинг ва бутун инсониятнинг эътиборини ўзига жалб қилиб келмоқда. Планеталарни ердан туриб кузатиш шу планеталар табиатига доир муҳим маълумотлар олиш имконини берди. Бироқ, уларнинг жуда катта олисликда туриши, шунингдек, кузатишлар олиб боришга тўсқинлик қилувчи ер атмосферасининг мавжудлиги сабабли планеталарнинг кўпгина муҳим томонларини ердан туриб тадқиқ қилиш мумкин эмас.

Бизга ойдан кейин энг яқин бўлган Венера планетасининг сирлари айниқса кўп. Ердаги энг яхши телескоплар орқали Венерада бўлган камида 500-1000 километр катталикдаги деталларнигина бир-биридан фарқ қилиш мумкин. Бироқ кўп йиллар давомида олиб борилган кузатишлар натижасида Венерада ҳеч қандай деталларни аниқлаш мумкин бўлмади, чунки бу планетанинг сатҳи доимо нур ўтказмайдиган қалин булутлар билан қопланганидир. Кейинги вақтларга қадар ҳатто, планета ўз ўқи теварагида қандай тезлик билан айланиши ҳам аниқланганн йўқ. Фақат 1960-1962 йилларда СССР ва АҚШда олиб борилган радиолакатцион кузатишларгина Венеранинг айланиш тезлигини аниқлаш имконини берди. Маълум бўлишича, Венеранинг айланиш тезлиги ернинг айланиш тезлигидан анча кичик экан: планета ердаги 200-300 суткага тенг келадиган даврда ўқи атрофида бир марта айланади.

Бу планета сатҳидаги температурани ердан туриб ўлчаш натижасида шу нарса аниқландики, ҳозирча уларни назарий жиҳатдан изоҳлаб бўлмайди. Жуда кучли «парниксимон таъсир натижасида» планетанинг сатҳи ҳақиқатан ҳам цельсий бўйича 300-400 градусга қадар қизиб кетган бўлса керак, деган гипотезани эҳтимолга энг яқин деб ҳисобласа бўлади. Бундай таъсир планетанинг устини қоплаб турган ва унинг сатҳига қуёш ҳароратини ўтказадиган, Венерадан чиқадиган нурланишларни деярлик батамом сақлаб қоладиган булутлар туфайли вужудга келади.

Венерада мавжуд бўладиган ва ердагидан кескин фарқ қиладиган чинакам физикавий шароитларни тадқиқ қилиш ниҳоятда катта илмий аҳамиятга эгадир. Бу кишини ҳаяжонлантирувчи масалалар фақат планетага бевосита яқин жойларга учириладиган ва унинг теварагини яқин масофада айланиб чиқадиган ёки планета атмосферасининг бевосита ичкарисига кириб борадиган планеталараро автоматик станциялар ёрдамидагина ҳал қилиш мумкин.

Бундай станцияларни яратишда станцияларни планеталараро орбитага чиқариш, 10 ва 100 миллионларча километр масофадан туриб радио алоқа боғлаш, станцияларни бошқарадиган ва ўлчов маълумотларни ерга юбориб турадиган янги аппаратурани вужудга келтириш ҳамда илмий тадқиқотлар учун мутлоқ такомиллаштирилган приборларни ишлаб чиқиш каби бир қатор принципиал жиҳатдан янги вазифаларни ҳал қилишга тўғри келади.

«Венера-2» ва «Венера-3» автоматик станцияларни учириб, Совет Иттифоқи бу планетани бевосита тадқиқ қилиш соҳасида биринчи марта жиддий уриниб кўрди.

Станцияларни учиришдан қуйидаги илмий вазифаларни амалга ошириш кўзда тутилган эди: биринчи босқичда — Ер билан Венера орбиталари ўртасидаги учиш траекториясида планеталараро фазони тадқиқ қилиш, иккинчи босқичда — Венеранинг табиатини тадқиқ қилиш.

Планетани ҳар томонлама ўрганиб чиқишни таъминлаш учун тадқиқотларни бир-биридан фарқ қиладиган икки хил усулда олиб бориш мўлжалланган эди: «Венера-2» планета сатҳига яқин масофадан учиб ўтиши ва бу учиб ўтиш жараёнида бир қатор физикавий ўлчашларни амалга ошириши ҳамда планетани суратга олиши лозим эди. «Венера-3» эса планета атмосферасининг зич қатламлари орасига кириб бориши ҳамда планета сатҳидаги температура ва босимни бевосита ўлчаш натижаларини ерга юбориши керак эди.

«Венера-2» ва «Венера-3» автоматик станцияларининг конструкцияси «Марс-1», «Зонд-1», «Зонд-2» ва «Зонд-3» станцияларининг конструкцияларига кўп жиҳатдан ўхшаб кетади.

Станциялар иккита герметик бўлмалардан иборат бўлиб, бири орбитал ва иккинчиси махсус бўлмадир. «Венера-2» станциясининг махсус бўлмасида фототелевизион қурилма, радиопередатчиклар, аккумулятор батареяларидан бири, бўлманинг ишлаб туришини ва баъзи илмий ўлчашларнинг амалга оширилишини таъминловчи электрон аппаратуранинг бир қисми жойлаштирилган.

«Венера-3» станциясининг махсус бўлмаси диаметри 900 миллиметрли шар шаклида ишланган пастга тушириладиган аппаратдан иборатдир. Шарнинг сатҳи иссиққа чидамли қатлам билан қопланган бўлиб, бу қатлам Венера атмосферасининг зич қатламларига кириб борганда юз берадиган ишқаланиш натижасида ҳосил бўлувчи юқори температуралардан уни ҳимоя қилади. Пастга тушириладиган аппаратнинг ичига дециметр диафазонли тўлқинли ишловчи передатчиклар жойлаштирилган бўлиб, улар планета атмосфераси ва сатҳининг илмий приборлар аниқлаган асосий параметрларини ерга юбориб туриши лозим эди. Станция парашют системаси ёрдамида планета сатҳига оҳиста қўнади.

Пастга тушириладиган аппаратга Совет Иттифоқининг герби ишланган вимпель ўрнатилган. Вимпель диаметри 70 миллиметрли ичи бўш шардан иборат бўлиб, унинг сатҳига ердаги материкларнинг шакли ўйиб туширилган. Шарнинг ичида медаль бор, бу медалнинг бир томонида Совет Иттифоқининг герби, иккинчи томонида қуёш системасидаги планеталар ҳамда Совет Социалистик республикалар иттифоқи. 1965 йил, деган сўзлар зарб қилинган.

«Венера-3» станциясини учириш олдидан унинг пастга тушириладиган аппарати жуда яхшилаб стерилизация қилинди. Бу, ердан олиб чиқадиган барча микроорганизмларни йўқотиш ҳамда уларни Венерага бориб қолишига йўл қўймаслик учун зарур эди. Ориентация ва коррекция системаси станциядаги энг муҳим системалардан биридир. Бу система станция парвозининг турли босқичларида станция парвозини зарур даражада тўғрилаб туришини таъминлайди.

Бошқариш системасининг энг масъулиятли вазифаси қуёш батареяларини шундай ориентация қилишдан иборатки, бунинг натижасида бу батареялар бутун парвоз давомида доимо қуёшнинг тик тушувчи нурлари билан ёритиб турилсин. Станцияларни доимо қуёшга тўғрилаб туриш учун электрон махсус оптик датчикдан фойдаланилади, бу датчик станцияни фазода ҳар қандай ҳолатда ҳам қуёшга қаратишга имкон беради.

«Венера-2» станцияси — 1965 йил 12 ноябрда Венера планетаси яқинидан ўтишини кўзлаб учирилган эди. Шу вазифани бажариш учун бу станциянинг Венеранинг қуёшга қараб турган томони яқинидан унинг сатҳидан кўпи билан 40 минг километр масофадан учиб ўтишини таъминлаш зарур эди.

16 ноябрда Венера планетаси сатҳига етказиш мақсадини кўзлаб «Венера-3» станцияси учирилди. Радио алоқанинг қулай бўлиши учун бу станция планета дискасининг ердан кўринадиган марказига бориб қўниши лозим эди.

Станциялар олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилиши учун планеталараро аппаратлар Венера томонга қараб ҳаракат қилиш траекториясига жуда аниқ чиқазиб қўйилиши керак эди. Планеталараро траекторияга чиқаришда иккала станциянинг тезлиги охирги босқич двигател ўчириб қўйилган пайтда секундига 11500 метр чамасида бўлди. Бундай тезликда агар траекторияга чиқиш участкасининг охирида тезлик секундига атиги бир метр ўзгарса, станция планета яқинига етиб борганда ундан 30 минг километр чамасида четга бурилиб кетган бўлур эди. Станцияларни бу қадар аниқлик билан траекторияга чиқариб қўйиш жуда катта техникавий қийинчиликлар билан боғлиқ. Шунинг учун иккала планеталараро станция учун ҳам улар парвоз қилиб бораётганда ҳаракатини тўғрилаб туриш мумкинлиги кўзда тутилган эди.

Ҳаракатни тўғрилаб туришни эса бир неча марта ва турли усуллар билан ўтказиш мумкин эди. Ҳаракатни тўғрилаб туриш «қуёш-юлдуз» ёки «қуёш» усулида амалга оширилиши мумкин. Биринчи ҳолда станция бортида «қуёш-юлдуз» ориентация системаси ишлаб туради. Бу система асосий (таянч) ёритгичлар сифатида қуёш ҳамда канопус юлдузидан фойдаланилади. Бу система ишлаш принципига кўра, фазода корректирловчи двигатель ўқини ҳар қандай йўналишга тўғрилаш имконини беради. Бунинг натижасида станцияни фақат планетанинг белгиланган нуқтасига туширишгина эмас, балки унинг планета билан учрашиш вақтини ўзгартириш ҳам мумкин бўлади. Бундай ўзгартириш эса станцияларнинг йироқ космик алоқа марказидан шу станцияларни кўриш мумкин бўлган даврда «Венера» планетасига етиб боришини таъминлаш учун зарур.

«Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг учиш траекторияси параметрларини ўзгартириш ҳамда уларнинг ҳаракат прогнозини аниқлаш махсус радиоўлчов воситалари комплекси ва ҳисоблаш марказлари томонидан амалга оширилди.

Станциялар планеталараро орбитага чиқариб қўйилгандан кейин олинган траекторияни ўлчаш маълумотларини ишлаб чиқиш натижасида «Венера-2»нинг траекторияси ҳисоблаб қўйилган траекторияга яқинлиги аниқланди. Станциянинг планетага энг яқинлашиб борган вақтидаги оралиқ 24 минг километрни ташкил қилади ва у планетанинг қуёш ёритиб турган қисмидан учиб ўтади. Шундай қилиб, «Венера-2» станциясининг учиб ўтиш шароитлари қўйилган талабларни тамомила қондирар эди. Шу сабабли бу станциянинг ҳаракат траекториясини тўғрилаб туришнинг ҳожати йўқ.

Ўлчаш маълумотларининг кўрсатишича, «Венера-3» станцияси планеталараро траекторияга чиқазиб қўйилгандан кейин 1966 йил 1 март 00 соат, 00 минут, 37 секундда Венеранинг марказидан 60.550 километр нарироқдан учиб ўтиши лозим эди. Бу пайтда станцияни энг узоқ космик алоқа марказидан туриб кузатиб бўлмас эди. Шу сабабли унинг ҳаракатини тўғрилаб туриш зарурати туғилди ва 1965 йил 26 декабрь 18 соат 0,4 минутда, станция ердан 12900000 километр масофада бўлганида шундай ҳаракатни тўғрилаб туриш амалга оширилди. Ҳаракатни тўғрилаб туриш учун «қуёш-юлдуз» ориентациясидан фойдаланилди. Ҳаракатини тўғрилаб туриш пайтидан бошлаб, токи 1966 йил 15 февралга қадар ўтказилган траекторияни ўлчаш маълумотлари ҳисоблангандa «Венера-3»нинг траекторияси эндиликда ҳақиқатан ҳам белгиланганидан унча фарқ қилмаслиги ва станциянинг ҳақиқий қўниш нуқтаси ҳисоблаб қўйилган нуқтадан четланиши 450 километрдан ошмаслиги аниқланди. «Венера-3» станциясининг планета билан учрашиш пайти Москва вақти билан 1966 йил 1 март 9 соат 56 минут 26 секундга тўғри келарди. Бу эса белгиланган вақтдан тўрт минутдан ҳам камроқ фарқ қилар эди холос. «Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг учирилиши натижасида траекторияларни ўлчаш юзасидан катта ва хилма-хил материал олинди. Бу материаллар ўта узоқ масофаларни ва планеталараро парвозларни ўрганиш учун мустақил илмий аҳамиятга эга.

Автоматик станцияларнинг учириш космик аппаратларнинг Венерага бевосита яқин масофада ишлаш шароитлари ҳали кам ўрганилган эканини кўрсатди. Аппаратлар планетага яқинлаша борган сари, худди американинг «Маринер-2» аппаратида бўлгани каби температуранинг илгари ҳисобланган катталикларидан анчагина ошиб кетганлиги қайд қилинди.

Шунингдек, станциялар планетага яқинлашиб борганида радио алоқанинг ҳам қисман бузилганлиги қайд қилинди. «Венера-3» станцияси планетага яқинлашиб қолганида у билан сўнгги радио алоқа сеансини ўтказиш мумкин бўлмади. Радио алоқанинг бузилиш сабаблари ҳозирча аниқланганн йўқ. Ҳозирги вақтда станциянинг иши шундан олдинги радио алоқа сеансларида олинган телеметрик ахборотлар асосида батафсил анализ қилиб чиқилмоқда.

«Венера-2» станцияси планетага яқинлашиб борган вақтда станция бортига тегишли командалар берилди. Булар учиб бориш вақтидаги сеансда илгаридан белгилаб қўйилган программа асосида ўтказиладиган тадқиқотларнинг мустақил режимини ишга солиши керак эди. Шу командаларнинг етиб борганлиги номалум бўлиб қолди. Агар «Венера-2» станцияси билан радио алоқа яна ўрнатилса, бу эксперимент натижаси маълум бўлиб қолади.

Ҳозирги вақтда «Венера-2» станцияси гелиоцентрик орбита бўйлаб парвозини давом эттирмоқда. 4 мартда у ердан 65 миллион километр чамаси узоқликда эди.

«Венера-3» станциясининг парвози давом этган вақтда у билан ҳаммаси бўлиб 63 марта, «Венера-2» билан эса 26 марта радиоалоқа сеанслари ўтказилди. «Венера-3» станцияси билан радиоалоқа сеансларининг кўпчилиги унинг ҳаракат траекториясини иложи борича аниқ белгилаш мақсадида ўтказилди. Траектория бўйлаб давом этган бутун парвоз жараёнида ўтказилган алоқа сеансларида илмий маълумотлар ҳамда станциядаги системаларнинг қандай ишлаётгани тўғрисидаги телеметрик ахбороти ерга юбориб турилди.

Планеталараро космик фазо жуда кўп илмий тадқиқотлар объектидир. Қуёшдан ҳамма томонга қараб секундига 500 километр чамасида тезлик билан ионлашган газлар оқими оз ё кўп даражада барқарор равишда тарқалиб туради. Бу оқим қуёш шамоли деб аталади. Қуёшнинг актив соҳаларидан вақти-вақти билан секундига 1000—3000 километр тезлик билан заррачалар оқими, баъзан эса жуда катта энергияга эга бўлган зарралар ёки қуёшнинг космик нурлари «отилиб» туради. Ниҳоят, қуёш системасига ташқаридан ёруғлик тезлигига яқин тезлик билан ҳаракатланувчи жуда катта энергияларнинг зарралари — космик нурлар ҳам келиб туради. Зарядланган заррачалар ер яқинида — унинг радиацион минтақасида айниқса кўп тўплангандир. Бу ерда уларни ернинг магнит майдони ушлаб туради.

Қуёш заррачалари оқими ўзи билан бирга магнит майдонини ҳам олиб келади, гарчи бу майдон кучсиз бўлса-да, ер магнитосферасидан узоқлашиб борувчи космик ракеталардаги аппаратуралар уни бемалол ўлчай олади.

Қуёш активлиги минимум даражада бўлган ҳозирги пайтда ана шу ҳодисаларнинг ҳаммасини ўрганиш катта аҳамиятга эга. Чунки бу даврда қуёшдаги моддаларнинг аҳён-аҳёнда отилиб туришини ва шу билан боғлиқ бўлган магнит қўзғолишларини (ана шу ҳодисалар сийрак юз бериб туриши сабабли) анча аниқ кузатиш мумкин бўлади. Жумладан, ернинг магнит майдонидан планеталараро магнит майдонига ўтиш соҳасида тадқиқотлар олиб бориш, яъни ер магнитосферасини аниқлаш ғоят катта аҳамиятлидир.

Станциянинг магнитосфера ташқарисига чиқиши космик нурларнинг ташкил этувчи кам энергияли таркибий қисмини ўрганиш имконини беради, бу нурларнинг таркибий қисми магнит майдони туфайли ерга етиб келмайди. Қуёш активлигининг 11 йиллик цикл ичида ўзгариб туришига, шунингдек қуёшда юз берадиган хромосфера чақнашлари вақтида космонавтлар учун хавфли радиациянинг тўсатдан кучайиб кетишига ҳам асосан ана шу таркибий кисм сабаб бўлади. Шунингдек қуёшдан узоқлаша борган сари ва унга яқинлашган сайин космик нурларнинг интенсивлиги ўзгаришини ўрганиб чиқиш ҳам катта аҳамиятга эга.

Космик фазодаги физикавий шароитларни ўрганиш учун «Венера-2» ва «Венера-3» станцияларида планеталараро фазодаги физикавий шароитларнинг ҳамма асосий характеристикаларини ўз ичига олувчи илмий приборлар бор.

«Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг парвози вақтида олинган физикавий тадқиқот маълумотлари ўрганилмоқда. Уларнинг натижалари илмий журналларда эълон қилинади. (ТАСС).

«Венера-3» автоматик станциясининг 1966 йил 1 мартда Венера планетаси сатхига қўндирган вимпель.

ТАСС фотохроникаси.

«Венера-3» автоматик станциясининг 1966 йил 1 мартда Венера планетасининг сатхига вимпель билан қўндирган Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи гербининг олди ва орқа томони.

ТАСС фотохроникаси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

ТАСС РАДДИЯСИ

Кейинги кунларда Америка ва Англиядаги бир қанча газеталар ва телеграф агентликлари Ганада қилинган ҳарбий тўнтариш вақтида Совет мутахассислари ҳалок бўлибди, улар тўнтариш вақтидаги кўча жангларида қатнашган эканлар, деган хабарларни тарқатмоқда. Жумладан, Рейтер агентлиги гўё «президент доктор Кваме Нкрума соқчилари билан армия қисмлари ўртасида бўлган отишмаларда рус мутахассисларидан камида ўн бир киши ўлдирилибди», деб даъво қилди.

ТАСС ўзига берилган ваколатга биноан шуни айтадики, Америка ва Англия газеталари ҳамда телеграф агентликларининг мазкур хабарлари бошидан охиригача уйдирма гаплардан иборат. Мазкур хабарлар ана шу игвогарлик шов-шуви ташаббускорларининг сиёсий ғаламислигини ва бу билан улар империалистик давлатларнинг Африкадаги фитначилик ҳаракатларидан жамоатчиликнинг фикрини чалғитишга уринаётганликларини кўрсатиб турибди.

„ТОШКЕНТ — ТАРИХДА КАТТА БОСҚИЧ“

КАРОЧИ. Покистон юстиция ва парламент ишлари министри С. М. Зафар, Ҳиндистон билан Покистон министрларининг яқинда Равальпиндида ўтказилган учрашуви Тошкент Декларацияси самарали эканлигини кўрсатиб турибди, деди. Министр Лохурда ўтказилган митингда гапириб, Покистон Тошкент Декларациясини тўла равишда амалга оширишга тайёр, деди.

КАРОЧИ. Покистон ташқи ишлар министрининг ўринбосари Оға Шоҳ Покистонга келган Совет журналистлари делегацияси билан суҳбатда Покистон СССРнинг тинчликни сақлашга қаратилган ҳаракатларини ҳамиша қувватлаб беради, деди. Равальпиндида дўстона вазиятда ўтган суҳбатда у, Тошкентдаги учрашув ва Тошкент Декларацияси «Бутун дунё тарихида катта босқич бўлди», деб таъкидлади.

* * *

ДЕҲЛИ, (ТАСС). Жамму ва Кашмир штати қонун чиқарувчи мажлисининг барча депутатлари губернаторнинг мажлисга мурожаатини муҳокама қилиш вақтида Тошкент Декларациясига айниқса кўп эътибор бердилар. Пресс Траст Оф Индиа агентлигининг Жамму штатидан берган хабарига кўра, музокараларда сўзга чиққан депутатлар Декларация имзоланишини якдиллик билан маъқулладилар ва мазкур Декларация моддаларини қатъият билан ва оғишмай бажаришга чақирдилар.

УНТУНГ ЎЛИМГА ҲУКМ ҚИЛИНДИ

ЛОНДОН. Рейтер агентлигининг мухбири хабар беради: Жакартадаги ҳарбий трибунал президент соқчилари батальонининг собиқ командири подполковник Унтунгни давлатга хиёнат қилишда айблаб ўлимга ҳукм қилди.

ВЬЕТНАМДАН ОЛИНГАН ТЕЛЕГРАММАЛАР

ХАНОЙ. ВИА агентлиги Жанубий Вьетнамдаги «Озодлик» агентлигининг маълумотларига асосланиб, хабар беради: Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг қисмлари Тхуза-умот вилояти марказининг бир километр ғарби-жанубидаги Баубанк деган жойдаги Америка батальонига 5 март саҳарда тўсатдан жуда катта зарба берди. Ватанпарварлар Америка батальонини батамом тор-мор келтириб жуда кўп ҳарбий анжомларни қўлга туширдилар.

ХАНОЙ. Америка интервенциячилари ва уларнинг малайлари Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларига қарши олиб борилган жанглар вақтида катта талафот бердилар. Бу жангларда Америка қўшинлари ва малайларининг 60 батальонга яқин аскари қатнашди.

Вьетнам информация агентлигининг хабарида айтилишича, Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари шу ҳужумларни даф қилиб, январь-февраль ойларида душман солдатлари ва офицерларидан 11.500 кишини, жумладан американиклардан 8.000 дан кўпроқ кишини йўқ қилиб ташладилар.

САЙГОН. Франс Пресс информация агентлиги хабар беради: Америка 25-дивизиясининг танк батальони Сайгонга келди. Бу дивизиянинг моторлаштирилган икки бригадаси Жанубий Вьетнамга илгари келган эди ва Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши уруш ҳаракатларида қатнашмоқда. (ТАСС).

ИРҚИЙ КАМСИТИШНИ ТУГАТИШ ТЎҒРИСИДАГИ КОНВЕНЦИЯ ИМЗОЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК. Совет Иттифоқи, Белоруссия ССР ва Украина ССР ирқий камситишнинг ҳамма формаларини тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенцияга биринчилар қаторида имзо чекдилар. Бу конвенция Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 20 сессиясида қабул қилинган эди. Конвенцияда ирқий камситишнинг ҳамма турлари ва уни пропаганда қилиш қораланади.

ФУТБОЛ

СОВРИН КИМГА ТЕГАРКИН?

...Кутилмаганда қарши ҳужумга ўтган пахтакорчилар меҳмонларни ўйинни марказдан бошлашга мажбур этди. Марказий ҳужумчимиз ўнг қанотдан, ўттиз метрлар чамасидан тепган тўпи дарвоза бурчагига бориб тушди. Электротаблога «36-минут — Ҳ. Раҳматуллаев» сўзи ёзилди.

Ўйиннинг иккинчи ярми бошланиши билан спартакчилар мағлубиятдан қутилиш учун, ярим ҳимоячиларнинг актив ёрдамида қарши ҳужумга ўтдилар ва тезда муваффақиятга эришдилар. «Спартак» командаси капитани Лагофет 53-минутда ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди. Қолган минутларда ҳар иккала команда ўйинчилари ҳисобни ўз фойдаларига ўзгартириш имкониятига эга бўлган бўлсалар-да, бунга эриша олмадилар.

Ўтган куни «Пахтакор» стадионида майдон эгаларининг Москванинг «Спартак» командаси билан ўтказган турнирнинг навбатдаги матчи 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади.

Тошкент «Қишки турнири»да яна бир ўйин ўтказилгандан кейин ғолиб команда маълум бўлади. Мусобақани тугатган «Спартак» ҳисобида тўртта очко бор. «Пахтакор» ва «Крилья Советов» командалари эса учтадан очкога эга. 13 мартда «Пахтакор» — «Крилья Советов» ўртасидаги матч ғолиб командани аниқлаб беради. Агар бу ўйин дуранг бўлиб тугагудек бўлса, «Спартак», «Пахтакор» ва «Крилья Советов» ўртасидаги баҳс янгидан бошланади. Маълумки, Тошкент турнирининг тўртинчи қатнашчиси бўлган Руминиянинг «Петролул» командаси уч ўйинда ҳам ютқазди.

Қайси команда Тошкент турнирининг ғолиби бўларкин? Бу саволга дам олиш куни жавоб бериш мумкин. Эҳтимол, саволимиз яна бир неча кун жавобсиз қолар.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

БИЛДИРИШ

Ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти бугун соат 4 да Бирлашган нашриётнинг Ленин хонасида ўтказилади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

11 МАРТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Биз—Самарқанддан** (45-сон мактабнинг «Ленинец» ансамбли концерти), 19.20 — **Экран янгиликлари**, 19.50 — **Қизиқарли учрашувлар.**

Ўзбек тилида: 20.50 — **Телевизион янгиликлар**, 21.05 — **Пиллачиларнинг баҳор тараддуди**, 21.20 — **Директивалар лойиҳасини ўқиб**, 21.35 — **Москва—Генуя** (бадиий фильм), фильмдан сўнг **Эртаги кун программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — **Қизиқ ўйинчоқлар** (кичкинтойлар учун), 18.35 — **Тошкент янгиликлари**, 18.45 — З. Палиашвили. **Этери қўшиғи.**

Рус тилида: 20.25 — **Баҳор эшик қоқади** (мактаб ўқувчилари учун), 21.05 — **Диққат, операция бораётир** (илмий-оммабоп фильм), 21.25 — **Тошкент янгиликлари**, 21.35 — **Музика билан дўстлашиб** («Юность» студияси), 22.10 — **Шаҳдам қадамлар билан** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Травиатта**, 12/III да **Мазепа.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Қонли сароб**, 12/III да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Нодира**, 12/III да **Зуҳранинг мактублари.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— 12/III дан **«Лўлилар» аттракциони** ва бошқа цирк томошалари. Аттракционнинг бадиий раҳбари — **Я. Брестлер.** Кеч соат 8 да бошланади. Олдиндан билет сотувчи касса эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача ишлайди. Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади.

КИНО

Хотинлар — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Момақалдироқ сари (1 ва 2-серия) — (кундуз ва кечқурун).

Қоғоз одам — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-45, кундуз 3-20 ва кеч 6-40 минутда).

Номаълум солдатлар бўлмайди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 4 да).

Павел Корчагин — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

Шекспир асари

ҚИРОЛ ЛИР

3 пардали трагедия.

Ўзбекистон халқ шоири **Ғафур Ғулом** таржимаси.

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Н. В. Ладигин**, режиссёр — **Н. Отабоев**, рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. В. Ушаков**, композитор — СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати **Д. Д. Шостакович**, жангларни саҳналаштирувчи — **П. С. Дроздов.**

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИДА

ҳозирдан 20 мартгача Ўзбекистон ССР пойафзал фабрикалари ишлаб чиқарган

БОЛАЛАР ПОЙАФЗАЛИНИ СОТИШ.ВИСТАВКАСИ

ўтказилади.

Бу виставкани келиб кўринг.

«ТАШКЕНТДОРСТРОЙ» ТРЕСТИГА

план бўлими, меҳнат ва иш ҳақи бўлими бошлиқлари, бухгалтерлар, бош бухгалтер ўринбосари, старший бухгалтерлар, таъминот бўлими бошлиғининг ўринбосари, инженерлар, старший инженерлар, экономист-старший инженерлар, техниклар

ва бошқа инженер-техник ходимлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Генерал Петров кўчаси, 319-уй (Навоий номли театрдан қатнайдиган 28-автобуснинг «2-автопарк» остановкаси). Телефон 6-17-93).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши — 25811. Саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р 08196. ИНДЕКС 64969 Г — 1071.